

S.GREGORČIČ = POEZIJE

III

S.GREGORČIČ

POEZIJE

III

Poezije.

P. Gregorčič.

III.

Tisk. Narodna tiskarna, - založ. J. Gorup

1902.

I.

Tone solnce, tone
 Za visoke gore,
 Z njim le moja tuga
 Vstati ne more.

...

Ljutra solnce vstane
 Lepše se kaže,
 Z njim pa rãdost meni
 Vstati nikdar nečã.

...

Toni, solnce, toni,
 Drugim tãpi boli,
 Njim na srečo vstajaj,
 Če za me nikoli!

.....

II.

Prijateljcu věrnih sem mnogo imel,
Et vli so vsi skoro pred mano,
Ko vuhemu deblu 49 listom so list
Odpadli mirano.

...

Na grobih teh dragih se bridko solžim,
Ko bližam življenja se zimi -
Kaj tukaj, osamljeno deblu, stojim?
Rad spal bi med njimi!

...

Le pridi, o j žena s toščno roko,
Predolgo nihar ne odlašaj!
Če kje pa srce mi še udano živi,
Mu dolgo kasašaj!

.....

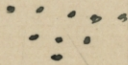
III.

Mladosti mi solnce bistrilo glavó,
 Srce mi čuteče je grolo,
 Mi vžigalo v duhu je žarke svetle,
 Življenje je v vrci kipelo.

...
 Mnog cvet mi na polji srcá in dubá
 O solnci se tem je porajal,
 In véasi rad potnik, tu mimo gredóč,
 O ovetkah se teb je naslajal.

...
 ~ A staro mi teme zapada že sneg,
 Ko sive planinske vrhove,
 Srce pa mi kmalu bo trg ledenik
 Kdo v lodu bo iskal cvetóve?

...
 Le kak hribolazec, ko v bele gore,
 V ta led in tá snog se ozira,
 Rad mlajši sedaj pa po vrtih ravnin
 Nekletom cvetice nabira.

IV.

Na življenja cesti
Sem ljudi srečaval,
K mano vsak po svoje
Tam se je zabaval.

Eden me je hvalil,
Grajal me je drugi;
A poznej sem spórnal:
Ničče po zaslugi.

Takrat, kdor me grajal,
Mi srce je žalil,
Dvigal mi je dušo
Da, ki me je hvalil.

Kdaj me nič ne dvigne,
Nič me več ne žali;
Progam zdaj se graji,
Progam zdaj se hvali.

I.

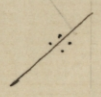
Kdaj ura bje polnoči,
Ljubljena polnoči, ...
Odstod!

Kdaj dom dobim si kje drugod, -
Odloga ni: -

Ljubljena ^{ura} polnoči!
Pripravljen sem na dolgo pot
Vresnice dom iz doma xmot,
A kdo mi krila podeli,
In kdo dovolj jim dá moči?

Oh, težko breme
Mi staro vklanja teme, -
Li bo mogoče gor od tod?

O težko breme:
Krepkih pesem roj si ti,
Ki moram nesti foh seboj!
Podaj ti, moja ^{sejna} krila,
Na oni svet mi sveja krila,
Ko težko lexem nad xembjaj, -
Oj dvigni me iz salk doline
Na večno jasne visočine!

Potem pa, svet, o! Bog s teboj,
In s tabo, Vila lahkokrila,
Ki nisi še me zapustila, —
Oj, Bog s teboj!

II

Oj, hvala tebi, Vila, hvala,
Ki sem celo si me spremljala ...
A! jasne, krasne te vidave,
Li kraj so moje očetajave?
Tu rajska pač so vrata,
Glej, krog in krog se klata! ...
Oblóžil težko breme sem,
Povesil trudno teme sem,
In pevsko moja Vila
Na svet se znova je spustila:
Faj Vil pač treba je ljudem,
Ko luči solčne je očem.
A! Božja tu so vrata
Izkovana vsa iz klata —
Potrskati li nanja smem
Ubogi smitnik jaz, — ne sem,
Na vratih klata pa vidim ključ,

In skoxi rajška seva luč -
 Potrkati li srem?
 Ne vem, ne vem, ne vem; -
 Posod potrebni pa prosjak
 Na vrata vsa potrkva vsak,
 Če se odpre, - in če se ne,
 Na duri druge tihkat gre.

...
 III

Potrkati se vendar sme!
 Odpre li se, ne vem, kdove?
 Odpre mi sveti Peter sam,
 In prosim; Mal mi kótič daj,
 Kaj tu se odpočijem zdaj:
 Glej tekko breme tu imam
 Nepotih pesem,
 Ki doli še izpól jih nêsem;
 A tu med Serafini
 In tu med Kerubini
 Le lepsiš se naučil bom
 In dol poslál jih na mej dom.¹ⁿ

IV

" Ti nisi še ranas ;
Tam doli si napravjal čas !
Le prejšče v vice,
Saj znane te so ti temnice "
" Ne ! dosti doli vical sem ! "
" " Ključarju kaj zaklical sem,
In kovem to izrekel,
Spred raja sem odtekel
Nad vedno tist goreči pekeli : "
" Odprite !

" Ja noter me vzemite ! "
In satan črn in okajen
Polglave dvigne ven.
" Ne ! ti za nas si prepoboren,
In ljud, ki mi je zdaj podložen,
Ti ves mi spreobrnil boš,
Oj ti za nas prosveti moč ! "
In lóp !

Zapró peblenski mi zaklóp ...
A kam sedaj ?

Na svet ne vinem se naraj,-
Spet pred nebeška vrata,
Ki sevajo vsa zlata !

" "

Ključar! tu mesta mi ne gas,
Li stranskih sob se kaj imas,
Kjer bivali so kdaj očaki,
Ti starodavni poštenjaki,
Kjer deca zdaj nekrščena
Je trumoma varovščena?

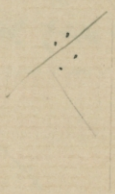
Tam potje Serafinov
In godbo Kerubinov
Iz dalje dalje vsaj
Poslušam naj!

Iz dalje zrem naj rajski soj,
Oj bodi vsmiljen ti z menoj!
Li kótič kak se kje imas,
Da lahko meni ga oddas?"

"Imam!

In naglo ti gadam!
Tam notri velik biva moč,
Ti hitro zapornal ga boš,
A tisoč takega še let
Ne dá vam spet slovenski svet!"

...

V.

Slovenci čudni ste ljudje,
 Kar vas je, vsak u nebeva smé;
 A tudi Nemec, trdi tak
 Še redko stopi na moj prag;
 A kdo nebeške ključč
 Za vas naj vedno suče?

Najbo! saj rajski sem ključar,
 Kamûdil službe še nikdâr!

Ključar nebeški zvest sem jaz,
 Brez vas pa tak grozán dolgeas!

Rad ključč vam obračal bom,
 Tripljenje & rajom placal bom,
 Saj deliste tipeti.

Do smrti of kibeli...

Rad za Slovence sučem ključč,
 Piizigam rad jim rajsko luč.

A tebi zdaj se ne, sene,
 Tu noter stopi le!

VI

'Edaj pa noter štó le vrečo,
 Štó majo zemeljsko nesrečo:
 Vaji pol je kolca, žali pol,
 Raqosti nič, le sama bol!

Gor moral to sem vse prinesli,
 Ko solzni sem zapustil dol,
 In vreče nisem smel iznesti.
 Kako težko je bilo nesti
 To vreče polne pesem,
 Ki lénec jih izpel bil nšsem.
 Dobí li tukaj kak se fot,
 Da potniku po dolgem trudi
 Spočijo se šibki udi?
 No, kot se kter dobi povsód,
 Če ne drugje, - na trdi grudi! ...
 Na tlà, bilà je težka pot!

Kje sem? Prostrana
 Pred mano stera se quorana;
 A zdi se mi prenizka -
 In sred sobane mala mixka,
 Na njej le šibka luč béli ...
 Na mixi pa ogromna kójiga,
 In nje za iskre iskra šviga
 In svet njihov blesti, zari
 Bolj, nego luč na mixi. -
 Pristopim bliži:

Zakajigo znau mi mož sedi.
 Oj, ti Bešira,
 Nas pesnik vseživira,
 Oj duh ti neikmeren!

Bil vedno doli si nemiren,
Pocitka li še tu ti ni?

Ne, ni ga,

Dokler ne bo ta polna knjiga!

Rad pisal bi, rad pisal bi

In črke ne inbrisal bi;

Čemu pa delo to

Ki sicer nič mi ^{ni težko} -

Morda za ~~spomenik~~ spomenik kamnit,

Ki ~~rusi~~ rusi tam, ^{neje} še v Kranje,

In mi zaviđa svet ga zdaj

Sevé, ^{čist} čist, - je vedovit,

Jar vešča - oni solčni 'svit!

Morda za kip v Ljubljani,

Ki ga lijó mi že od preglani

Rudarji vsi slovenstva zbrani.

Čemu? Moj kip je davno vlit

Drobán je - toda vedovit.

Če kip ta gledam, mi je žal,

Če to preporno sem spornal:

Zakopal bil sem rajski dar,

Če ti!

Zató nebeski gospodar

Me sem kaj je zaprl,

Če doli sem umrl...

Enako tebi se godi,

Dušeuni moj sorodnik ti!

In sodba Božja de tako:
 Poprej ne moreš ti v nebo,
 Dokler še zadnji knjige list
 Bo nepopisan, bel in čist!
 I tebi sveti Peter sam
 Pinese knjige sem ogromno,
 Nevezano, kovanje skromno, —
 In tvojo jaz potoro znam;
 Saj sodba in naloga tvoja
 Prav tako bode, kot jemoja:
 Dokler bel list bo v knjigah naju,
 Zaprta nama pot bo kraju. —
 Rad pisal bi, rad pisal bi
 In črke ne izbrisal bi,
 A kdo čez toliko že let
 Te pesmi nosel bi na svet,
 Ki zdaj je ves drugačen
 Časti, denarja lačen?"

„ Pišiva,
 Ti duša Gubekniva!
 Poslušajva tam kadi
 Ta spev do vekov mladi,
 Od tam se zdaj učiva!"

To petje pač je Serafinov,
To godba Kerubinov, -
In knjigi upolniva takoj
In pesmi rajskih bo nebroj.
Če knjiga dvojna se xviši,
Ključarja bom naprosil jaz
Naj s knjigama v domači kraj
Na xvezd utinkih me spusti,
Samó na kratek čas
Saj v njem se nazaj.
Po zemlji naju pesmi nosil
In bom okrog jih trosil...
Merda dobise kjé poet,
Da v knjigo jih sebere spot!
Midva potem pa koj v nebo! -
Čakobo tam svetlo,
Čakó krasno,
Ča naju v stvarjeno okó!

VIII.

In piševa in piševa,
 Globoko čiste riševa.
 Debela ros je knjiga,
 A misel misel drugo vžiga,
 In polni se va listom list,
 Le redok še je bel in čist. -

A čuj! glasno zdaj tromba poje,
 Oknanja mar še tukaj boje?
 Tja k okencu! Okrog poglejva,
 Kaj zunaj se godi, izvejva!
 Na levi strani tam gmiš,
 In črni so oblaki;
 A tu pa solnce se blesti
 Prekrasno v jasnem zraki...

A tromba vedno poje,
 Ogluša uho moje;
 Kakaj nje glas buči, gmiš?
 Kaj vendar se godi?
 Čareva se na zemljo dol,
 Ki v temi polje, v solnci pol..

Aj, tam dolina Jorafát,
Prej órka - síri se natrát,
Zaukema, vidim, ves že svet
In narod xbita v sé neštét:
Splanin in grickov in ravnin
In rek in morja globočina
Kot velifanska reka
Tam ljudstvo skup se steka
Do radnjega človeka.
To velik bo vemanji dan
Zemljanom prej neznan!
Krasán li bo, li bo grozan?
Oboje!
To misel duše moje ...
A čuj! ključár obrača ključ,
Na miri nama ^{vzruša} vpihne luč,
Ne vpihni luči še nikár,
Ni knjiga polna še, vrtat?!
"Le naglo k onim na moj mig,
Zemljanom ni več treba knjig!"

VIII

Spot tu na trde zemlje tleh,
 Kjer kdaj glasil se jok in smeh
 In bujno cvet je - greh!

Pač zadnja sva, - vsebrano
 Pred tabo in pred mano..
 Le stoniva se v skrajnji kot
 Zavedajoč se svojih zmot,
 In sejm ta triva od ondot!
 Tu v kotu delavci in kmetje
 In siromaki in pastje,
 A tamkaj, glej, škrlatniki
 In xlati so ovratniki
 In težke mošnje z alatniki.
 Kakó se ti šopirijo,
 Kakó oblastno širijo,
 Ko davne dni kedaj, -
 Menič, da to bo vekomaj.
 A znova tromba, čuj, buči,
 Na levi bliska se grmi,
 Na desni solnce se blesti..

In viš, li viš?

dol & nêba k nam se niža križ

In ž njim dol plava - Mož Trpin,

Prepolen nekdaž bolečin;

A križ sedaj je zlat,

dol nese sluga ubor križat,

da križ ta priča,

Kdo vgrezne zdaj se, kdo vrvetiša. -

Yes poln je Jozafatov dol,

pred njega zlat, visok prestol

In On tu stol zasede

In meče krog poglede...

Oj, tam brijkôst,

et tu radost!

A On sedi, krè krog pousodi

In - - - - - sodi!

Kakó sedaj trepečajo,

Kakó & robmi šklepečajo

Pred stolom tam školatniki

In xlati ti ovratniki

In mošnje težke & xlatniki! -

"Pod črn oblak vi vsi,

Kjer bliska se, gmi!"

Nekteri teh pa vendar obrani
 Med nami so, na jasni strani,
 Od žarkov solčnih obsijani:
 Tem čast služilq in denar
 Sta za človeštvo le v korist,
 A v kvar — nikdar,
 Zato jih sem poslal je Krist...
 Nad nami, njimi solnce seva,
 Nikdar pač takega še dneva!
 A delavci in kmetje
 In borni mi poetje
 Le bolj se stiskamo se v kote,
 Boji se Kristove togote
 In kaani in sramote
 Za davne smote...
 In znova tromba zabuči:
 "Vikogor li več tukaj ni?
 Naprej vi, delavci, tipini,
 Vi kmetje tudi,
 Ki trde kemlje grudi
 Jasiljivali kruh ste v trudi.
 Novof. tipeli ste v nižini,
 Tam plača v rajski bo višini!"

Midva pa skrivava se v kot
Poznalca svojih zmot ...

"Kaj skrivaš se, ti perčo-bôre,
Kdo meni skriti pač se more?
Okó te moje v temi vidi -
In ti in ti gor idi!"

IX

Končan je dan, grozán, strašan,
Bj sodnji dan!

Rad bil bi jaz mu utekel,
Vodoč, da imam kaj krepósti,
A tudi kaj slabosti;
A Krist je rekel:

"Ti boš več neboščán!"

Strah ves li je Končan?

Ah, ni! se duh se moj boji!

Tó niso le le pevske sanje?

Cè sanje, - kdo veruje vanje?

Se strah metrese, se sam plah

Čutí na sebi zemski prah -

Ah, težke sanje!

Pač prah tu je! - A kaplje tri
 Njegove vidim tu krvi,
 Krvi te svētorošne,
 Ta pege pač izpōre grešne!
 Isto nado naglo plavam gor
 Na večnojasni tist obrōi.
 Res daljna je višava,
 Nakrat pa vsplava
 Mi duh s telesom
 K razjasnjenim nebesom,
 Na pragu njih stoji ključar,
 Le mene čaka mar?
 On rādostrnega čela
 Pokliče angela Mihela:
 " Tu zadnja zemška duša
 V nebesa priti skuša!
 Pri delu zdaj pomagaj mi,
 Le vestno, lenko vagaj mi -
 Sicer ni treba vage,
 Kdo naše naj prestopi prage:
 Saj tisoče že let
 Vesoljni vagas svet,
 Ponaš, pred tabo kdo je tist,
 Ponaš srcé mu in obist;
 No, vendar vagaj
 Pri delu mi pomagaj!

Ta bil pač ni prav brez slabosti,
A menda več ima kreposti,
In zdi se mi še pravej čist -
Le kruzja ga pač opral je Krist;
Razsodi pa naj tvoja vaga
Če za Bogá je, ali vraga!

Na vagi sem!

Ne vem, na katerem pragi sem:

Na gornjem, ali spodnjem

tes tropečič

in neka ⁱⁿčnost inga večnost vroč...

Tropečičem se podnevu sodnjem,

Če pravoreku se Gospodnjem

Levico angel v levo dene,

Desnico v sledko desno vklene.

In vaga me na grame

Strahán trendet ráme!

Ključár pa tam se je smojál

In Mihaelu je tojál:

"Le glój, da vaga se ne zlomi

Čo njej, veš, težko bo mi."

*Sh, v levi polni je nageš
kajim se: gosne urze v vrati*

In pok! slabosti lahke v vrat,
 Kreposti težje pa na tlak -
 In zdrobljena je vago...
 Preč rajskega zdaj urno praga!
 In sveti Peter je vesel,
 Potit vse vago svet Mihel...

X

Ponizen sluga,
 Globok poklon!
 Sprejeli bi me za druga?
 Pač davno že veliki
 Ste vi svetniki -
 Ne vem pa, kdo je ta in on...
 A vi oviti z zlatim vencem
 Podobni ste močno Slovencem -
 Li niste res?
 Slovenec sme pač do nobes
 Po žitja dōbi kratki,
 Po žitja poti, oh, negladki,
 Bodeči, grenki, nikdar sladki!

kdaj vidim, res je to:
Slovencev polno je nebo,
Četudi niso v pratki.
Prostora bode li dovolj.
Za nas Slovence zgolj?

Ah, huda gnjeca,

To kame grozna je nosilca.
O, vsmiljenje, Slovenci vi,
Picer mi starete kosti!

Dovolj so tyli me vseh zemlje,
Pō tu naj zdravje vsak mi jomje?
A gnjeca se razmiče,

Glejte, tu pri kmetu kmet

In glasno truma gosta kliče:

„Ne boj se ti, naš kmet-poet,
Ki vedno bil se nas si vnot,
Kih bili vajeni topljenja

Za čas smo svetlega življenja;
Lepo pa tu je nad zverdami;

Tu srečni smo pri kmetu kmet-
A ti pa, kmet-poet,

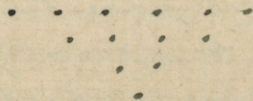
Ostani le med nami!

XI

Kdo oni so, ki tam jih kreem?

„To slavni naši so veljaki,
 To pevci naši, učejaki!“ —
 Poklonit se jim grem,
 Spodobi takim se moram.
 Glej, tukaj stari Vodnik,
 Vseh naših pevnikov predhodnik,
 Preširen tu, prvak-poet,
 Za poezijo karnovnet,
 In poleg Jonko, Levstik, Stritar,
 In slavni Miklošič, Keritar
 In zraven marsikdo še drug,
 Ki bil za nas je poln zaslug.
 „Poklon vam vsakemu posebe,
 Oj imenitne Vi osebe!“
 Ljubi se vsak mi nasmehlja
 In roko véрно mi poda,
 Prijazno z mano govorč,
 Med njimi bivam naj, vabč.
 „Ne morem, moram spet nazaj
 Tja dol v otkromni kmetstvi raj; —

Tam, glej, pri kmetu kmet,
Med njimi bom naj kmet-poet!
Med njimi sem na zemlji živel,
Med njimi staral se, osivel,
Kdaj tudi z njimi bival bom
In srečo rajsko živil bom,
Na vas pa gledal bom iz dalje
Kot na duševne naše kraje...

V.

Aji, prišla je znova v deželo pomlad -
Ne meni!

In prišla je v suknji zeleni;
Prinesla zemljanom nebrejno je nad,
Ne meni!

Na halji zeleni
Ki cvet tisocér je navšit;
Oj cvet čudovit
Na pol le ravnit,
Čarobno razvija na halji se njeni.

In, glej, nje okó
Kot jasno po dexji nebo'
Se sinje leskeče -
Do meni blesteti se neče ...

In jagodne ustne rugeče,
Kaj ž njimi okoli čepče?

Nič meni

Ta deklica v halji cvetóci, zeleni
Povedati neče!

Prigibljè pa k bilki se slednji se trat,
Ne k meni!

Smehljaje poljubija vsak gram in drevo;
Et kradomati na tej suknji bogati
Svoj plen so razgledali xlati,
Stom cvetjem odeli sigolo telo.

Pomlad pa, ta hčerka neba,
Pobredno prijazno se cvetkam smehljá -
Saj vedno na kalji moži se ji cvet
Kako se množil in prerajal bo svet...
Tu v cvetji je vse! zdaj na severno stran
Odplula pomlad je, da vsek tam ogreje,
Ki se je proximsko hladán;
Et k nam spet prispóje
Čer leto in dan
In znova naš svet
Do v cvetje odet!...
Et meni kaj cvetje?! Jaz gledam na hrast:
Pomlad odhajaje svoj dih pomladánj
Je dihnila vanj;
Et v njem se borita zdaj rast in propast.
Líst stari na hrasti
Khubaval najhujši je kimi, -
O dihu pomladi pa mora odpasti,
Da novi izpod se izcimi...
Líst veli na hrastu sem jaz!
Vi mlado ste pogóje, začeli ste rasti,
Življenje, pomlad in vas diše;
Líst stari k slovesu pa piše
To sodbo za vas:

" Vas' listek, zdaj mlad in krasán,
Čez leto in dan
Uvél na moj' grob bo nestlán! —

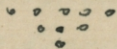

VI.

Čemu mi nagrob kamenit spomenik?
Da bole kosti bi mi tlačil?
Laj brome to kamen nerosno težak
Do konca življenja sem vlačil!

.....
Pred tem spomenikom kak potnik-čudak
Kedaj radovednost bi pavel,
In sprašno noge bi gomilo toptal,
Ki mah jo je mehki razasel.

.....
Kaj voda bo moj spomenik in parnak
V nju moje ime zapisite!
K nesmrtnimi deli pa, narodu v čast,
Vi svoje si v bron radolbite!

VII.

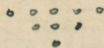
Умерла моја муза!

"

Madson.

Умрла, oh, je муза моја,
 Убита!
 Никoli ни хћела боја
 Нје душa племенита,
 Ја вендaр ту лежи убита
 Ко цртова крвотога убоја,
 Прополна ран! ...
 Јах нaнјо глoдaл сем солзан,
 Ја нје обрaз
 Глoбокo в душe
 Ји епил сем јaх -
 Ја сам сем јо покoпaл
 Под тoмнo рушe
 На крај нeхнaн
 Да бaдo всaj мртoв бинe врoпaл,
 А прeј, кo дoлјo в грoб клaдaн
 Ја нјoних срћних рaн
 Крви сем дрaгe ви нaтoћил,
 Дa би oд нје нe лoћил
 Јe цeлoмa,
 Дa ми живи всaj дeлoмa.

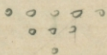
In skrbno srčno kri nje hranim, -
Ne kažem je ljudem nezvanim;
Sam gledam slednji dan to kri
Ki vedno se rudi ...
In včasih živo zakipi
Ta srčna kri mučente,
Spomine vzbujajoč mi grente.
In xdi se mi, da to kipeње
Se v dušo mojo se seli
In novo v njej budi življenje; -
Toda pa vedno se mi xdi,
Da muka moja mrtva ni ...

VIII.

Le pridno, kopaci!
 Saj kopljete tukaj na zemlji domači.
 Res, zemlja je trda, a trdna vam roka,
 Nič žuljev najtrša vam kop ne rada;
 Zato pa ta kop naj bo silno globoka,
 Na videl tej zemlji do dna tom srcá...
 Le pridno, globoko, kopaci!
 Tu rasla sadika bo trsna -
 Rad sok teh vinič bi še pil
 Priseljenec v Visna;
 Saj sad plemenit je
 In sok teh vinič duhovit je.
 Vaš knej se bo v jagode grôrdov prelil
 Tako velikanskih
 Kot rasli v deželah so kdaj kanaanskih:
 Mesoca na drogu en grozd dva moža
 Vsa potna obá
 Sta trudna prispela v puščavo
 "Kaj oč tam dežele obljubljene slavo.
 Pač tako viničo bo "hríb" moj gojil -
 Saj mora bohotno tu rasti viniča
 Krepki ji bo steblo in močna mladika
 In trs bo svoj sok radodarno delil; ...

Njegovega soka pa jaz ne bom pil
Le druge to Noetov sok bo pojil. -
In vendar to močno rad gledam kopanje;
Abolj ko oxiram se vánje
Tombolj me preroste objemljejo sanje -
Kaj sanjam? ... Na grobtě nekje mi kopljo,
Čeprao pod viniko skopan mi ne bo !

IX.

"Kje skopljesh si grob?"

To svet radovegni
 Tam slednji sprašuje me v tedni -
 Predolgo odkladam pač svoj vam pokop?
 Na mano že radi nosili bi sveče,
 Svetlu vgašene, ne tloče; ...
 A dobro je meni nebo
 Kdaj starčku, ko kdaj je otroku bilo;
 Zato pa spolniti vam neče
 Te želje goreče.

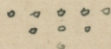
"Kje skopljesh si grob?"

Počakajte malo,
 Lopata saj kmalo
 In meni in vam zarveni za pokop!
 Kakó se bo mirno tam spalo
 Na gričku zelenem ob psoi
 Sam mrtvim živo sumljajoči,
 Tam gori pri svetem Lovrenci,
 Na raznji ognjenem mučenci!

Tam mojih pradedov nebrojen spi trop,
Tam bode moj grob!
Tam sanjam najkraj med očeti in dedi,
Med vsemi pod kromom ponosnim sosedi
Kaj bivam na sredi.
In pravilnim zgodbe nekdanjih bom dni; -
Ko vtari polnoč, - pa vsak dan
Svoj grob bom zapustil hladan
In gledal, kaj krog se po svetu godi
In slikal sodrugom te čudne reči...
A stari moj krom,
Ti seval okrog milijone je krat
O solnci ko klat
A v kimi noštetokrat bil je srebra,
Ka grobe pri vrnoknji legeno bo xrl:
Faj njemu ni znana ne radost, ne bol
In vedno je gledal brezčutno k nam dol;
Se vsem brez čuta je sručen,
Faj on je pač večen,
Kaj to, če na vrnoknji mu kdo je umrl.?!
.....

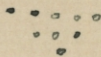
X.

Moj duh je k stvarjanji odplaval sveta -
 Ni bilo še zemlje, ni bilo neba,
 To puščo sva gledala v Vječnim sama,
 In stvarnik vseučini mi rekel je: Glej!
 In nič rodim zdaj življenje,
 Pa ne za vselej!
 Jam čudim se, divno gledač to kipenje, -
 Čarobno vse to je stvarjenje,
 In tisoč in tisoč še let
 Prerajal, pomlajal krasno sebo svet...
 Kak dan pa namignem,
 Ni prsta ne dvignem:
 Največji mrlič
 Bil nekda si nič -
 In nič si vret,
 Pa v nič svoj iznikni zdaj spet!

XT.

Postal sem tesar,
 In stesal bi vsako pač stvar:
 Vatesal bi stole in mize, ribolke,
 In bolj še umetne tesarske izdelke -
 A vseto - kaj meni je mar?!
 Jaz tašem zdaj, truge
 Na sé in za druge;
 A more ne vramen nikdar:
 To smrti smrtniki
 Mi vsi smo enako veliki,
 Perac in pa car!
 Zato pa jaz krsto stesujem enake
 Za vas siromake in pa mogočnjake,
 Enake vsekdar!
 Se enoti krsto natanko rad zménil,
 Onje velikosti za las se preveril;
 Na zemlji pa mere ji ni!
 Globoča je faktor morja globočina -
 In kaj njé vsebina,
 Kaj notri zakrito léxi?
 Uganka edina
 Nerosóna ta je zamé ...
 Skrivnostna ta krsta: - človeško srcé!
 Vto krsto pa vpreti okó me je strah -
 Kaj notri počiva? Ali tuj ali vrag?

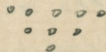

XII.

Oj solnce, solnce jasno,
svetilo vedno krasno,
Ti borni naš obsevasi svet
Ki v luč je pol, pol v noč odet,
Oj solnce vedno krasno!
Vd neba dan ti je nalóg,
Da brez prestanka merasi krog!
Da krókim tudi jaz s teboj!
Ripni na xárke me nocej!
Nikdar kamé ne bo noči,
Ne sence, kot je tebi ni -
In gledal bom ta širni svet,
Ki tebi ves je znan,
Et meni xčaj bo razodét -
S teboj ga méril bom zemljan,
Vih gôr plujóč in vih poljan...

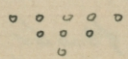
...
Ka solnci sem! - in naglo x njim
Ko misel se ofrog vstlim.
Ni čudu čudo xro oči
Ko solncu nič jim strito ni; -

Yondar že kës me je prevezël,
Pa sem chol gor-të se vspol.
Oj solnce ti neugasno,
Svetilo večnojasno!
Tvoj zvit je klat, tvoj žar krasán,
Za të oči pa promočán -
Ni za remljana večni dan.
Preveč tu luči je za mé,
Ti ostri žarki me slepié -
Oj spusti v prejšnji dom me dol,
Kjer dneva pol, noči je pol:
Tako pač more le živeti
Človeški rod na sveti ...

XIII.

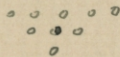
Sadim, sadim si lõvor,
 A rasti, vspeči neče;
 Ko skabonga vstnar gojim,
 A nimam sreče:
 Moj lõvor rasti neče ...
 Glej, poleg polin! Kdo vsejal?
 Pam! jaz prostor, krog rasti je dal -
 In lističe sivózelene
 Čez lõvor moj bohótno žene.
 Pod listi grenkimi, moj lõvor,
 Ti boš zamrl;
 Pač radnjic sem se v té oarl ...
 Moj lõvor mrteo, polin živ,
 Krog hiše raste in vred njiv -
 Msođa, kaj to znači, vem,
 A rek tvoj trdi vspréjmem - nem.

XIV.

Hité pač mimo leta,
Oblakov senca, proč leté
Vih drevoja, mimo cveta —
Plodú nikjer ne zapusté...
Nikjer? Ne, sledi ta naš korak
Lepi stigrd zapušča vsak!...
Leté, hité oblaki,
A mi smo njim onaki:
Njim veter je vladar,
Srečo je nam kramar,
Človeku gospodar.
In kot oblaku v zraku,
Najgubši srcu je vihar,
Saj mirno ni nikdar!
"Naprej, naprej,
Dol do nevolstva mej,
Naprej vselej!"
Srečo mi bilo je kramar,
Nikar ne veruj mu nikdar!
Viharnoto srcé
Spodnebne domovine
Me v jezno vrglo je morjé,

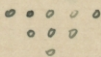
Med vse plitvine in počine -
 Gorje!
 Pač urgel & oblakov vihar me je silen,
 A glaj, tu še čaka me čolnic' rešilen,
 Le vanj!
 Naj spodaj le nova prepad mi brezdanj -
 ~ Usoda v propasti sem čoln je zanesla,
 ~ V roki okrepčane mi stisnila vesla, -
 Naprej le naprej
 ~ Kelej!
 Naprej neprestano veslajmo
 ~ Vetrov in pa morja se jeki 'ne vda jmo!
 Naprej do domačih nam mej! ...
 Oblak pa nad mano, pod mano morje -
 Gorje!
 ~ Usoda!
 Pivedeš li me do rešilnega proda?
 ~ Porim se & vetrovi,
 ~ Porim se & valovi, -
 ~ Veslaj pa še eden krepak
 ~ Za rejsstvene zemlje objame me tlak; -
 ~ A sunek za mano, ... vihar silovit ...
 Moj čoln je razbit!
 ~ Zagrinja me morški potop,
 ~ Vetrovi zvoné za potop!
 ~ A zunaj? pač jasno ko nihdar popred, -
 ~ Razbiti le čolnic' ozvanja moj sled ...

XV.

Oj slavče moj, oj slavče moj,
 Le glasno žgôli, krepko poj,
 Najboljši moj učencec,
 Najdražji moj gojenec,
 Ti tragi, klati slavče moj!
 ~Al maš? Neveš si petja bil,
 Kdo boče naj te ga učil,
 Kdo nežno, skrbno te gojil,
 Pirola ti, oj tiččkalati?
 Morda tvoj oče, tvoja mati?
 Obá kôl geček je vahlal, ...
 ~A mene Bog ti je poslal,
 Oj slavče ti odini
 Se v slavčji rodovini!
 Ti gledal si, kot bi me prosil,
 Da pitja, piččbi ti nosil.
 ~Kotli prepolen toz
 Oziram se okrog;
 Kljčer ni hrane, rose ni,
 Tvoj kljunček se suši, medli -
 In sub povešaš kljun,
 Nevažen vbirati še strun ...

Ni rose, slavičie miljen moj,
 ať jak rednik bom vsmiljen tvoj!
 Ni rose! Nóv! iz srčne žile
 tje hrane boš dobil obile -
 s krujo te srčno bom gojil,
 In pösmi svojih te učil...!
 Ko slaviček skromni poje,
 svet mñni, da grobi si svoje;
 ať on le poje
 O tñne pesmi moje!

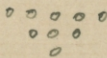
XVI.

Cvetè, cvetè pomlad -
 Iz cvotja kdaj bo sad?
 Le Bog neboški zná,
 Kdaj cvotje sad nam dá...

Dekle, sople ti ralo,
 Življenja mojega pomlad,
 Ti nisi me poznalo,
 A v te sem xrljar tolikrát,
 Življenja mojega pomlad!
 Ko črašnjeu cvet ti lice belo
 Tdaj divotno je cvetelo;
 A ustne kakor črašnjeu sad
 So se živo' rudele
 Čarobno se žarile!

Oj, cvotla je tđaj pomlad,
 Iz cvotja vrase te kdaj li sad?!

Oči te jasne, golobinje,
 Prav ko nebo po dežji sinje
 Ti smrtai angel je xprl...
 Rad xite bil bi jaz umrl,
 Ko pol v jeseni, pol sem v zimi -
 Omaladnji angel, Bog te sprimi:
 Kam embe neče smrt nišdar,
 Kdaj mrtva ti, jaz mrtva stvar!

XVII.

Kropiti te ne smem,
ker dobro, dobro vem,
da grenkih solz prikriti
še mogel bi ljudem.

...

Če videl bi mi kdo
Rosno za te oči
Korda, morda čé tebe
Djéodil mi krivo.

...

Prénó sem ljubil te,
Te ljubim vedno še;
Et razodel se nisem
Ni tebi, oj dekle!

...

Ljubezni vsó sladkost
sem čúval ko spivnost, -
Škrivaj naj nosim tudi
Štaj bolečin bridkost.

...

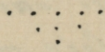
..

Ne bom te jaz kropil,
Ljudim solce bom kril,-
Na tihom papo tebi
Do groba bom solzil.

XVIII.

Razpenja se, se vspenja
 Po hrastu mojam moj bršljan;
 Prepoln je hrast zelenja,
 Le bolj zelen je moj bršljan
 Vohras prodiven hrastu dan.
 Pod hrastom groblja nevisoka -
 Nasula jo ljudij je roka,
 Ko v ruski stepi mal kurgan.
 Ta groblja mrtva mnogo leta
 V nesmrtno haljo je odeta
 In venec kiti jo krasan:
 Bršljan jo nevensi opleta
 Kot grob se venca spoštovan! -
 Mar, vedno živi ti bršljan,
 Ovijsi mali moj kurgan?!

XIX

Mojemu zdravniku.
 (dr. Ferd. Rojcu.)

Pri grobu že sem stal,
 kaj kmalu bil bi pa s-
 že solncu sem slovo dajal;
 Čisto pa k meni stari fant,
 Prijatelj doktor Ferdinand
 In ostro me skara,
 "Zasluzil sem - nemara!
 Kaj gledaš v odno v grob temen?
 Pogledj, kako je svet krasen;
 Povsod življenje, cvet, svetloba!
 Med živi svet takaj od groba,
 Kjer smet kraljuje in trohnoča,
 Med svet! Tvoj grob še ni stopan,
 Na delo! Delo je življenje,
 Brezdelje - v živem pa trohnoče.
 Dovolj ti štetih je zamud;
 Kato pa zdaj potroji trud -
 Počitek bodi ti neznan,
 Ker še si narodu dolžan!"
 Nu xuloče me od groba proč -
 Zdaj delo mi je sreča sreč!

...

XX

Oj Vila jasna, meni mila,
 Oj Vila vihu Kina,
 Kakó krepkó se krog glasila
 Nekdaj ti posem je srebrna!
 Zakaj pač onemolasi,
 Kam liro svetlo selasi?
 Nad let deset sem dremul jaz,
 Mar tudi ti si ves ta čas?
 Deset let! dolga to je noč,-
 Bog tebi daj in meni moč!
 Oustani! Glej, naš večni Kín
 Ob xoru ves je v zlato,
 Ves dan pa v snogu je srebrn:
 Mi Kincei smo bogati,
 Če Bog nam - solnce da sijati...
 Le sijaj, solnce, sijaj,
 V zlato moj gorski svet zavijaj,
 Raj je tako, tako krasán
 Ko prvi po vstvarjenji dan -
 Le sijaj, solnce, sijaj!
 Ti, Vila, pa mi krepko pej,
 Odevaj Bog te v solčni soj
 Pol v srebru beš, pol v zlato
 Kot angeli krilati...
 Pod Kínom jaz pa peval bom,
 V toboj slavil tvoj raj vilinski
 Naš kras, naš raj ta domovinski
 Na galec razodeval bom
 Mčénec tvoj planinski!

XXI

„Sreč' sem ti svoje jaz dala
 Ko solnce čisto in gorčo, —
 Brez srca naj tavam okoli?
 O, kupi sreč' mi zlató.

„Kaj hočem? Pa hajdno v štacuno,
 Defletu je treba sreč';
 Žid kaže mi to in pa ono,
 Vse žid, se sreč' ti prodá.

„In sre na izbor, je tu raznih,
 Srebrne in zlate koví,
 Krog biseri, glej, dijamanti;
 A ráme nobeno teh ni.

„Res drugih-li nimaš, prijatelj?
 Prepristna teh srčec je kov;
 Jaz src sem že davno poznatelj,
 Naj tob-le, koj kup bo gotov.

Prinese, - vse ponarejeno,
 Prebrno in zlato srcé! ...
 „Katero izbereš? Vse eno!
 A pristno da kupim - ne gré!“

„Dajto! to mi najbolj je znano!“
 Nanj novec sem skromno mu dal -
 In žid se je kiselo držal,
 A jaz sem se židu smejal. -

„Zastavila židu, ne meni,
 Li sičke, ko solnce čisto,
 Ni zlato, le vpeni je zlato,
 Pač tvoje je srčce to.“

In sičke to nje porlaččeno
 Rad nesel sem dečli naraj:
 „Srcé, mi nekda j podarjêno
 A veseljem ti vtracâm naraj!“

XXII

~ Umiram!

Brej pa ko svet zapustil,

Rad oporohti izustil!

"Čemu berasti ti milic',

Kaj nimaš nič, kaj nimaš nič!

Oholi svet mi kliče...

"Brez oporohte med milic'!

A vendar, predno svet zapustil,

Se oporohto bom izustil!

Se hitre sem tri priče!

Brez prič

Na svetu tem ni nič!

Moleno pismo ne išča

In se pred sobo ne velja...

Tri priče!

Pogrebni zvon že kliče!

Ča kaj zapustil bom,

Ko tihli ta ostavljam dom?

Lobanjo! v njej možgane,

Možgane svetu malornane;

Et kdor možgane te dobi,

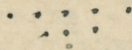
Ga polje pač ne zapusti!

XXIII

Pod zemljo tido tu ležim,
 Na pol tu spim, na pol bedim...
 Zvoni! pokopni spot preved?
 No, - jutri god je svet pousod,
 Saj Kristov bude vnebohod!
 Pousod zvoni, krepko doni,
 Se mene v grobu, čuj, budi.
 Iz groba gledam, Kriste, te,
 Kakó spremljen in krasán
 Za vnebohodni ti si dan!
 Odet ti v solnčec tisíc soj
 Očake nosiš ti s seboj,
 Očakov svetih, oj nebroj!
 A jaz tu vadišem pod zemljó.
 Kdaj me vzbudi vstajenje,
 Kdaj dvigne me vnebojenje?...
 Apostoli za tabo xró
 Ko revo no puščáš to zemljó -
 V teboj naj grem jaz tudi!
 A prikovan sem k zemlje grudi,
 Ni moč mi, oh, še za tebo.
 Kakó v višave rad bi stábo,
 A ni perot, teló je slabo!

Oj Kriste, ti moj Kriste,
Učitelj vére vedno čiste!
Ti Bog si in si duh brezdanj,
Nikdar sanjavec ničnih sanj;
Zato pa nadojaz gojim
Ko zemskih grud se iznebim,
J: Sô nisem jih se, Kriste,
Zato naj čistim se, trpim
Potem pa vzameš me v višave,
Višave večnejasne tiste,
Višave večne tvoje slave,
Oj Kriste!

XXIV

Ogrinja prirodo rjava jesen, -
 Kje pestre so cvetke, kje bujna zelen?
 Življenje, krasota - vse smrti je plen;
 Le redke
 Se cvetke
 drigujejo glave
 Nad tožno odjelo rjavo,
 Narave krasiti pač hočejo grob! ...
 Pogoli preprogi pa deva se šče,
 Med redkimi cveti veselo se kreče,
 Tje pozne cvetice nabira si v šep; -
 A ni še vos šopek jesenski nabran,
 Nekletce v mladostni objesti,
 Krasote, čarobnosti svoje si usvesti
 Cvetice, glej, stelje na pusto raván:
 "Le veni, priroda, le rveni,
 Kaj cvetje podzimsko to meni,
 Če živa pomlad sem v prirode jeseni"?!

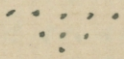
Pri oknu deklet pa ocvelo sloni,
 Zamišljeno menda v minole urè dni,
 Ko cvetla na vrtu, na trati, na-lici
 Čarobno cvetica ji je pri cvetici:

Krasno se smehtjal je ves svet ji tčas; -
Zdaj mrtvo vse krog in uvel je obraz -
Koz okno na devo se krasno ovira,
Mlad cvet, ki cvetie zakasnelih nabira.
Na ustnah pa zrem milovalen, ji smeh -
Si slika mladenko že v svojih si dnech?

Spet mimo nam sejenih kdovekaj let -
Osipal, pomlajal se zemlji je cvet ...
Gledalka pri oknutam več ne sloni,
Že dolgo, že dolgo je videti ni; -
Letalka pa stopa ko nekda potratni
A šopkov in vencev neda se ji brati,
Četudi krog nje vse cvetè in duhti.
Pogosto pa včasice pestrih cvetic
Ko kradoma kane z venocih ji lic; -
Cetovi, oh, njeni
Ka lici, prej krasnem, so polzamorjèni,
Ročim zdaj bogotno žaré na livadi.
Osiplje nje cvet se, nebrojno in jim nad,
Ka lice ji dahnit jesenski je hlad
In kmalu ovencajo šapef snežene ...
Slovó tedaj slednji daj nadi,
Oj nekda ti bejna v jeseni pomlad,
Josin zdaj uvela v pomladi!

XXV

Oblačno nebo
 In strašno se bliska;
 Gamenje groznó,
 Čuj, tam nad gorami...
 Tu solncece sije svetlo,
 Tam ljudstvo pa pláho se stiska:
 "Kaj bode, kaj bode, oh, x nami?"
 Ča bo! le temni se tam kralj,
 Boj bliska se, treska grozeči oblák! -
 Mar ti so tam voris, grmeči Elija?
 Ah, toča se vsiplje in ploha se vljja -
 Grmeči Elija!
 Ne Bog,
 Ti kriiv le si takih nadlog -
 Oh, kaj da ognjeni tvoj voz
 Bi stih se vrestkov!

XXI'

Pe eno časó!

Župil sem mnogo, mnogo kup;

A sok je bil grozno' gorjup

In menim: bil je v časah strup. —

Pe eno časó!

Saj, komur zvest je drug brezur,
Neljub pač ni mu, jedki strup...

Pe eno časó!

In polne časé

Na zdravje vašé!

Katoceni mi pa napoj,

Točilci pijte vsi & menoj

Na zdravje" moje

In svoje! —

A kdor si bil prijatelj moj,

Zdravijcete se mi neboj!

...

XXVIII

Piplul navhitoma neč duh
 Je k meni skori xrak
 Oj duh tenak, proxorec, suh
 Lohan ko solnčni trak.

Kdo je in kak, s katerih stran?
 Zdi znani se mi in zdi neznan.
 Li duh si, ali prazen puh?

Cé duh, - li zél, li dober duh?
 „Ké s pekla, z neba vam poslan sem,
 Svaritelj skrben tvoj, zemljan, som;
 A ti me pomno, xvesto čuj;
 In drugim to prepoveduj!

Da znate, -
 Vi v rokah svojih vse imate:
 Nebesa, pekél, vice, -
 Držite se revnice,
 Ljuberni bratske in pravice

In zgineta vam pekel, vice,
Ostane samo raj
Na vefomaj!"

Kdaj to pabo, oh, kdaj,
Kaj kdo pove mi, naj!

Na svetu tem nebo resnice,
Nebo ljubexni, ne pravice -
Ostaneta nam pekel, vice,

A raj?
Bog naj!

.....

XXVIII

Okrog Bogá poslanika hodi,
 Ogromno dal ji je oblast,
 Na blagoslovjá, ali škodi,
 Pogubo seje, ali rast.

...
 In nenavadna ta je deva,
 Arah dev se xdi mi pol in pol,
 Oké ji desno jasno seva,
 Káli pa drugo briedka bol.

...
 Cvetno je, polno - pravo lice,
 Št medlo levo ji blede,
 In šibka le je moč desnice,
 Levica polna je moči.

...
 V desnici so darovi ložji,
 Polj težki v levi so vselgat,
 Saj v oni so darovi Božji,
 Št v tej št Adamov tipti dat.

Na levo roko siplje deva,
Zasmeh odeva desno stran;
A zavidljivo gleda leva,
Ko desna je odprta slan.

In sadje srečno in zločobno,
Ki ga Usoda trosi krog
Kako si veasi je podobno,
Ne locil bi sodnik ga strog.

In siplje krog ga brez ozira
Na vrto, trato, v brarde njiv;
Kdor tam pa sadje sam izbira,
Pač sam "usode" si je kriv.

Uiti ni ti moč Usodi,
Njej znan je najskrivnejši kot;
A klajšati si jo, svest si bode,
Če čuvaš se strasti in zmot...

U gradove meče, v hiše, v koč
U obema sladki, tiptki sad;
Tu ljudstvo vriska, tam se joče,
Kdaj koca plaka, kdaj pa grad.

Bolj pa ko bol je radost redka,
 Več temnih je ko jasnih dni.
 A ni nesreče brez posledka,
 In sreča večnostalna ni.

Ti o dobicku in izgubi
 Možato, nepremično stoj;
 Življenja prestrastno ne ljubi,
 Preplaho smrti se ne boj.

XXIX

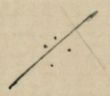
Ho mlad sem bil, še rosnomlad,
 Okrog iskāl sem gnezda -
 Ne slavijih, to je že zaklad,
 Iskāl sem gadja, rēs da!
 In našel! Tui pri gadu gad,
 Star eden, spōdi zārod mlad,
 Bi, srečna moja kvezda!
 In jaz zalego sem gojil,
 Parad sem hrano ž njo delil -
 In, glej, noben ni nāme sitnil,
 Ne en me gad ni piknil...
 Zdaj staram se, se stara gad,
 In gadjih zābil ni navad:
 Zdaj nāme piba, sika,
 Me s stupom smrtim pika...
 To gnezdo "bratsko" je srce,
 Nikdar v njem gadi ne raspē -
 Le sikaj, gad, in sikaj,
 Le pikajme in pikaj!

.

XXX

Dolg - pisan na menico!
 Podpisan upnik in dolžnik
 In kter porok;
 A upnik je lastnik
 In tirjati ima pravico,
 Ko zmenjeni izteče rok -
 Medaj ti prosiš kot otrok,
 Naj upnik ti podaljša rok;
 In on ti dolžni list prepíše,
 Dolga pa ne izbrise, -
 Dolg pač ostane dolg,
 Ki vedno rase
 In se na mesu tvojem pase:
 Vsak dan je večji in bolj dolg ...
 A pride dan in brez odpora
 Placati dolgi dolg se mora.

Življenje tvoje je menica,
 Zarisana neizbrisnih črt,
 Podpisana sta ti in smrt.

Dobričnik si ti, a smrt lastnica;
Nikdar ne vsakne nje pravica
In nihče ni za te porok.
Kdaj zadnji tvoj polkico rok,
Oj zemlja, smrti ti otrok?
Smrt tega ne pove glasno;
Posilja pa ti opomino
Teroče te hudo,
Da moč telesu gine:
To za menico so tirjalci,
To smrti so ornanovalci;
A ti jim praviš le bolezen!
In rad kiveč in mož oprazen,
Kot pameten bolnik
Veliči naj reči te zdravnik -
In pride on in smrt lastnica ...
Podaljšana je zdaj menica,
Kaj smrti je za bipec mar,
Saj ne uideš ji nikdar,
Ostaneš vedno nje dobričnik
In boš gotov plačnik ...
Čuj, smrtni zvon! - zdaj brez odpora
Plaćati dolg se smrti mora!

.....
.....
.....

XXXI

Prislo mi je pismo, — kor piše, kdo tist?

Sernana mi ta je pisava —

In čudno! papir je uvel lipov list,

Pечат pa mrtvaška je glava ...

Kdo piše, kaj piše, kako?

Aj s pisemce to

ta res bo lepó!

Pечат je odprt —

Ha! piše mi smrt!

"Kaj kličes momecno,

Človeče posredno?!

Ne vzamem se s sabote kdaj,

Ne rabim nitel pa kdaj.

Jaz rajši pobiram ljudi,

Ki tu se jim dobro godi,

Ki tu veselijo se srečno.

Katerih se vsaki mēboji.

In slednji raj živl bi večno.

Ne srčen počekaš tronotek se ti,

Tedaj te pokličem

Pridruživ mrličem. —

...

XXXII

Moj vrt z zelenjem ograjon,
I cveticami je navajen.

Pred vrta pa cvetice tri,
Bojijo jih sestrice tri.

Priplule z rajskih so višin
Do ravnih zemeljskih nizin.

Te sestre, hčerice višav,
So Vera, Mada in Ljubav.

Na vrtu mojem cvetke tri,
Za vsako ena teh stoji -

Za vsako ena teh stoji
In svojo slednjo si goji.

Škibno si jih zalivajo,
Da krasno se narvivajo.

Belise Verin cvet lepó,
A ona kaže, tó u nebó.

Kró je višnjeu Nadin cvet,
Med svet xre Naga in čez svet.

Ljubavi cvet pa ves radeč
Kari kot ogenj se plamteč.

Cvet Vere kdaj omahoval
In je v vetrovih trepetal.

Cvet Nadin večkrat je bledel,
Pogled ji v daljo je temnel.

Ljubavi cvet omahnil ni,
Kihdar bledel in sahnil ni.

Še tri kdaj oživele so,
Krasno se razcvetele so.

Kdaj Vera trdno mi stoji,
In Naga več mi ne blodi.

Še bolj plamti ljubavi cvet —
Kaj brez teh treh pač bil bi svet?!
/

2.

Na smetni postelji ležim,
Od tod se kmalu preselim.

Glej, sem grofo sestrice tui
Ja mi nosó cvetice tri.

Svoj zadnji mi nosó pokprav
Zdaj Vera, Nada in ljubav.

Né Vera: „L Bogom, stari mož,
Ti zdaj ed tod se ločil boš.“

Odromal boješ še nocój,
A Vera, jaž, ne grem s teboj.

Paž Vere onstran treba ni:
Kesnici gledal boš v oči.“

In Nada: „Ti odideš koj,
Ne grem pa jaž, ne grem s teboj.“

Se treba mene med ljudmi,
A onstran Nade treba ni;

Paž kartu upaš, kar želiš,
Vperéli oni vse gobiš“!

Ljubav pa de: "Steboj ja z grem,
A zopet vinem se f ljudem.

...

Do rajskih pospremjam te vrat,
Hot sem ljudi nebrojno frat.

A prej ko tam ve poslovim,
Te sestri starši izročim.

...

Te sestri starši izročim
In spet se v solni dol spustim.

...

Kaj bil bi pač ta borni svet,
Da od Ljubavi ni ogret?!
.....
.....
.....

XXXIII

Oj vrtnice, oj vrtnice,
di mojeste pregsmitnice?
No, ve ste pač nesmitnice!
Pri popu goste vspeva pop,
da sami rojajo se v šop...
Kako krasno ve cvetete,
in komu šopke pletete?

Oj vrtnice, oj vrtnice,
Bodite res nesmitnice...
Kako ste mične, fične,
ko naše gospodične
Procvetajte, procvetajte,
In venec večn spletajte;
Oj vrtnice, oj vrtnice,
Bodite nam nesmitnice

A - zraven, glej, tu poljska roža
je bolj rudeča njej je koža!
In mnogo poljskih tu je rož,
le glej jih, čudil se jim boš!

XXXIV

Tu rasejo cvetke & doline,
 Alice zatemnil je solnični jimžar;
 Pa vendar so polne krasote, miline
 Cvetiče vsekar in divoten njih čar!

...

Tam gori pa cvetke planinske,
 Ko mleko in kri jim je cvetni obraz;
 Oj cvetkice miljene v domovinske
 Presrečne, presrečne pozdrave za vas!

...

Naj sklone se dol in planina,
 & dolinskim planinski naj združi se cvet -
 Prekrasna, o naša sili domovina!
 Cvetice li lepše rodi še kje svet?!

.....

In duh? En sam povonj, ponjuh!
Kakó krepčalen, svezje duh
Za cvetne čase
Nestvarjene še vaše!

Procvetajte, procvetajte,
Oboje v skup se spletajte;
A ti pa čuvaj, Rože,
Vse rože naše,
Pomlajaj listjim, cvetne čase,
Oj čuvaj, Rože,
Nam vrtne in pa poljske rože!

.
.
.

XXXV

Na čelu oranje globoko imam:
 Tu misli so lehe, razori;
 Od kunaj pa semena nič ne vbrzdam,
 Od krotii se seje nauzgori ...
 Kaj semena bi od drugodi si vzel,
 Saj daje ga sama lobanja -
 In časi cvetice in časi plevél
 In njivice té mi poganja.
 In trnja je tudi nekoliko umés,
 Ki bridko pač zbada;
 A cvet ga prevlada.
 Kaj trnje je, vem, - naj bi vzel ga bil bes
 In s tem si zanetil peklenški svoj krep,
 Aj, to bi plamtela grmada!

XXXVI

Oj títáni cvet, oj títáni cvet,
Kakó si skromnóti odet,
No reredá!

Oj skromní cvet, duhlecí cvet,
Ka hišo raseta obá,
Oba sta tu domá,
Naj cvet sam žog in sad vam dá!

Cvet títán, reredín - enak,
Enak je cvet, enak je duh,
Prijetno polnita mi veduh;
A posvetajak
Je vsak čudak:

Ńaj njemu reredá, kaj cvet!
Dobíča le si išče svet;

Ne cvet, le plod

Mu prvi je vselej, pousód! -

Le rodi, tita rodi,
Tvoj sok je ljub pousodi;
Dovolj pa vsem ga bodi!

A reredá, oj reredá,
 Le cvíti, duhti meni
 V xivljenja že jeseni:
 Pojduh oxivlja me, krepčá;
 A tsta sok naj'svoj nam dá!

.

XXXVIII

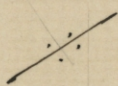
Mladosti davna leta,
Ne kličem vas nazaj;
Minul si mi brez cveta
Življenja mračni maj

...
Le rodok žarek sinil
Mi v dušo je todaj,
Se temu pa izgubil
Je bliskoma sijaj.

...
Tako, oh, dnevi tekli
Mi v temni žali so,
Vse meni so odrekli,
Za drugim dali so.

...
Vraton se solnce niža,
Hiti, hiti na moč,
In meni naglo bliža
Se mrak, večer in noč.

...

Naj! - luči si prepolno
 Za mé, o polnce tí!
 Okó je moje bolno,
 Preveč se mi blešči.

...
 Bog ljuba zvezd svetloba,
 Ho solnce mi sijaj;
 Ho skrije nočjih groba,
 Pa skrije mi jih naj!

.....

Ne! vsega pa ni mi odrešlo
 Dobrotno nebo,
 Čoprav mi v trpljenji življenje je teklo
 In polno je bilo.

Čoprav mi dal večni ni zemeljske sreče,
 Se klanjam mu vendar do tal;
 Saj dal pa zato mi darilo je večje,
 Ki On ga ni srečniku slednjemu dal.
 Kaj žalost, kaj bol, kaj trpljenje!
 Saj petja On dal mi je glas;
 S tem lajšam si, slajšam življenje,
 S tem srcu si dajem oddušek, izraz!
 In dal mi je sladkega soka kozarček,
 Ki teče iz mojih mi tet;
 S tem tudi krepčam in tolažim sestareček,
 Kedar sem bolán in potit.

XXXIX

Zanesla me noga je sem na grobišče,
 Noštelo je tukaj grobov,
 Pradaven nekter je, a drug je pa nov -
 Kaj tukaj oho mi pač išče?
 Pogrobnih pomnikih se željno ogiram,
 A nima ga vsak:
 Kdor nima ga, pač siromak
 Bil vedno je tukaj, mučenec nekak,
 Kjer so pa napis, jih pačno prebiram, -
 A vidim napis je napisu enak!
 Nikdo, ki pod temi pomniki leži,
 Nobene ni počnal slabosti,
 Nobenih imel ni napak
 Življenja vsedni -
 Bil vedno le vzor je kreposti:
 Tako tu napis govori -
 Oteh pa, ki brez spomenika tu spé,
 Grobovi - molče!
 Teh dvojih, kdo boljši v življenji je bil?

Tó Bog je že sodil - nam sodbo je sfril!
Kdaj "z Bogom" grobovi,
Vi kmalu moj dom!
Tu trupla pač spé, a živé sê duhovi -
Med vami počival kdaj bom
S kom tu se pobratim, aj, s kom?
Tu vsi smo onaki:
Pobratimo vsi se pod drnom zemljaki!
Spet "z Bogom" ti' grobni pokoj,
Pri tebi ne smem še, - međsvetni grem se!
Tam žive grobove obiščem takaj, -
Tu mesto! Kak hrum in pa šum,
Oglušno vrvenje meščanskih jetrum -
Pomaknem se v stran,
Odtam mi razgled je resničén podan...
Ja gledam in motrim - glej, glej,
Na srodi povsod - farikéj!
Kakó se ti tam ogledujejo,
Ko žensko v krcóli,
Menéč, da povsodi pač slujejo
Ljudje ti "veliki", - a mali.
Drug drugemu tam se poklanjajo,
A v ljudstvo se nižje zaganjajo;
A tudi teh nižjih kater,
Ki sam je pač kak licemér,
Če ne, pa odvisen za čast in denár
Gredé jim do tal se poklanja vsekdár.

A mimo ubogigre dninar
 Na sluško in dnino,
 Da v potu obraxa kasluži kakvinar
 Za se in družino,
 Kako on hiti!

A meni serdi,
 Da mu farizej že od daleč diši.
 Čemu to oholost še gledamo mi,
 Čemu tu iz dalje?!

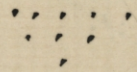
Dol halje
 Dostojne za carje in kralje!
 Pogledjmo, kaj notri zakrito tiči,
 Čeprav se mi xdi,
 Da v njih duh svetliččen pač ni!

Dol halje
 Primérne za kralje!
 Dol halje si živih teh krost,
 Le naglo, in če je na tisoč jih vrst!...

Ha, krasne te halje oplejeneso,
 In žive te krosti spremenjene so!
 Sedaj vse drugačne te žive so truge,
 Drugačen napis, je in barve so druge:
 Globoko razrezal napis

Živečim tem krostam, je po v neizbris
 On, večni naš krost,
 On vse prečiste učitelj prečist;
 A prsti pravečni Mjégovi
 Kadolblá v té krosté napis so se stóvi:

"Pobeljeni vi ste grobovi!"

XL

Naš travnik znova je zelen
 Ves prerajen, ves pomlajen!
 Krasn si vendar Božji svet,
 Tako lepó odét!
 Pri travi vidim travico,
 Kakó dviguje glávico, -
 Med njo pa, glej, pri cvetu cvet
 V obleko pisano odét -
 Krasn si, Božji svet!...
 Na dan zdaj, kosa!
 Na travniku svetl se rosa,
 Ldi biserov se broj neštét. -
 Le kosi, kosa, kosi
 Tu v biseri mi rasi;
 Saj ko bo travnik pokosén,
 Spet hitro bode pomlajén,
 Cvetóč in ves zelen...
 Le kosi, kosa, kosi
 Vso travo, cvetke vse raztrosi -
 Saj travnik spet bo prenovén!...
 ...

Za mano druga kosa poje,
 Ne na povele meje;
 Po mestih seče in vaseh,
 Li jok tam boče, ali smeh?
 Oboje,

Ko smrtna kosa poje!
 Smrt kosce vse pretasa,
 Nikomur ne xanaša ...

Le kosi, smrtna kosa, kosi
 Po slani in pomladnji rosi,
 Od tukaj cvetke nosi:
 Tó kó je tu živeti,

Ko ni srca na sveti! -

Le kosi, kosi, grenka smrt:
 Tvoj travnik velik, velikost,
 A kdaj pa ti umrješ, smrt?
 "Ko zadnji človek bo zatrt"!

XLI

Redim tu poleg statev
In t'kem in t'kem
Ne t'kem, ne t'kem za svatev,
O, mnogo dalje krom!
Le švigaj, aj čolniček,
Le teci tja in sem, -
Le švigaj, kakor tiček:
To delo tvoje zadnje bo
Ka' mene t'galca nad zemljó!
In delo bo umetno
Le teci, t'ki mi sprátno -
Kakó je delo to prijetno!
Prebera je ótek, zlat-osnutek,
To krasno t'kivo bo;
Prorok pa nek imam predčutek:
To prt za grobno ajivo bo ...
Le hitro! - Le sethan je prt
Le z njim meti odeni, smet!

• • • • •
• • • • •

XLII

Motto: Oj sovq, nočna sovq ži,
Klicaska menda smrti si?!

Noc! - bolan ležim in sam
Tu v samotni koči;
Misli sto in sto morgan
V glavi burnovroči.

...
Vse življenje pred menoj,
Knjiga slik odprta!
Gledam, motrim jo nocej,
Zabljen na ni čista.

...
Pred menoj življenje vse
In življenja zéje,
Pred menoj topljenje vse
In - čekaj! - veselje.

...
Vsi prijatli pred menoj,
Duh jih tožni nōtri,
Vseh spominjam se nocej:
Vstci so mi nōtri.

Kje ste, kje ste tat vočer
Kedaj véni, vsli?
Lábil me je mnogókrat,
Drugi so - umrli.

...
Mnogi, dá! umrli so
Kropki še in čvrsti -
Radi solnce arli so,
Ldaj pa spijo v krti.

...
A kedaj, kedaj na mé
Vendar pride vrsta?
Kdaj minó nadlogeté,
Kdaj se steje krtá?! -

...
Cuj! ojšta prijetni glas!
Lova mi špoviče;
Daje željam mi irak,
Kličé med mrličé?

...
Plič, nikar ne zabi me,
Zloti, zloti blížé,
Prej ko prej povabi me
Tja med grobne krtičé!...

Kaj je to? - zamira glas! -
 Grobni ptič se vmiče:
 Létel je v sosednjo vas, -
 Koga v grob li kličē?

...
 Klic posobah tam bsi:
 Mnogega bolnika -
 Plodnjemu srcē dekli:
 "Smrtni ptič skovika!"

...
 Polj trepeče pa srcē
 Zdravje uživajōim,
 Njim čujōim glase tē,
 Nogo - vmirajōim.

...
 Mes prizor ta v duhu srem
 V koči osamljēni
 Ja & mrjōimi mrjēm:
 "Sejeno ni meni!"

...
 Rad s teboj jaz menjal bi,
 Smrti isročēnec!
 Kaj naj tu počenjal bi
 "Svotih moč" - mučēnec?!

Prisluškeujem ... kraj vasi
Še skovir skoviče -
mnogim pač srce dekli, ...
Koga v grobli skličo?

Skličo v grobno jamico
Mamli li otroka,
Ali deci mamico?
To bo jutri joga!

Stan! ... kvoneje! - smrt kvoni!
Točno bližnje selo!
No! ... to kvon mitvaški ni:
Poje prevedlo!

K oknu kloxom, je odprem -
Smeh vesil in glasen!
K nebu, k zemlji se skrēm,
Božji dan profrasen!

Mladcev in mladenski cvet,
Glej praxnična vrsta!
Svatovski je vvak odet;
A nikjor ni krsta.

Aj, saj res! proščenja dan
 Naša vas obhaja -
 V cerkev vabi zvon glasán,
 Popoldne - se raja ...

...

Sova, ti mrtvaški ptic,
 Ti, zvoníš k pogrebu?!
 Citala pa nisi nič
 Smatnih knjig na nebu!

.....

XLIII

Pri trugi tu je druga,
Milič tu slednji ima druga;
Rad prač osamljen in pa sam
Ne spal bi v dnu pokopnih jam. -
Kaj to, kaj se godi?
Pri trugi tukaj truga ni!
In ko vzbujen s predsmrtnih sanj,
Čebelnim xtem pri panji panj...
Odprimo naglo vsak zaklop,
Bojè se, da odpremo grob -
Odprimo!
Prebile so li trioximo,
Tè frage mi čebolice?
In čuj! iz slednje celice
Živó sumí,
Čebela za čebelo,
Brenčè veselo,
Na dan hiti...
" Sumite, čebole sumite,
Veselo brenčite:
Odprt vam je panj,
Le naglo na vrat pomladinj:

Prenövljen je svet,
 Pri cvetu je cvet -
 Na golo vas kliče,
 Saj z grôbov buđi še mlîce. -
 ~Umrî je v jeseni bil cvet,
 Pomlad vampa cvet spet poraja neštet.

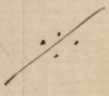
Šumite, brenčite,
 Na golo hitite
 In tam si berite,
 Kar "Krona" stvarjenja nova;
 Šumite, brenčite

Razumne rojenke Bogá!
 Hitite in cvetke mi vse oberite,
 In strdjo vé satovje si vse napolnite;
 ~A - zase!

Bog cvet je vsadil, da čebela se pase. -
 Kraljico s kraljico bi bile vse vred
 Lamó če kraljicín bi srebele med.
 Lepó je pač biti ponosna kraljica; -
 A človek vam tát je in mati tatica
 Ludem ne kraljici medú ne dajajte,
 Le záse strdi nabirajte!"
 Povôril -

In prav sem pač storil...

Voditelj sem jaz demokrat-socjalist
 Ne sebi na zgubo, pač sebi v korist;

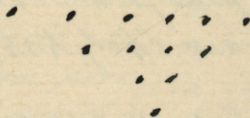

Čobolicam rad pridigujem,
Sě rajši sam sebe pa čujem
In se - občudujem!
A, glej, te čebelice
Pustile so celice -
Kako ta poduk mi poslušajo,
Prikodajo že srečo odkušajo!
A kaj? pa čebele
Možuk li so k srcu si vzele?
Čuj, nekam preglásno šumé,
Prejerno brenčé!
Poslušam; - a kaj govore?
" Človeče! Kraljica vsem takaj je mati,
Vse nas je rodila,
Kaj dolgo se zdrava bi bila!
Kajboljšě stři' mi ji hočemo brati!
Pri nas vlada red!
Ale tudi vzivamo med;
Če vaših pa kdo nas okrade,
Sevéda, ne gledamo rade.
Človeče, ja pojdi med svoje ljudi
Nespametnik norda se kaj nauči!"

In, aj, vse čebele
 Od svoje zlatele sjele,
 Lustile so ule,
 Na mé so se vsule,
 Od panjev debelo
 Odušel som bale ...

Gorjé!

Ti piki me še umoré!

XLIV

Pri morji! Mlad ribič je k bregu
Poln bisernih školjk privesljal;
Odhod pa v njih biseri krasni?
Jaz nisem in ribič ni znal.

"Učitelj pa stari moj v šoli,
Ki anan mu je slednji bil stvor,
Pojasnil pravljico-čarobno
Je biserja v školjkah izvòr:

"Ko v školjko kak posek se vkrade,
Zareže ji rane ostre,
In biserje ran je obrastek
To školjk so krvave solké!"

Pnehljaje poslušal sem v stoli,
Učitelju nisem verjel,
Da biserje rane izbòli,
Kdaj vére sem té se nauzel.

Preó mi je biserna školjka
Udarcev prepolna in ran,
Et v njem pa iz rane seslednjè!
Nov biser rodi mi na dan.

XLV.

Kaj mano kaj šumlja, sifra?
Kje so namé leti z neba?

Škon, jačnotrasni vzdub
Piileta danes sveti duh
Golobček bel, tako krasan,
z neba na svet poslan.

Prinesi vseh na-mé darov,
dodeli svoj mi blagostlov,
Ti glavotemno mi rasksveti,
daj mrazlo mi srce ogreti,
da bom prerajen in ves nov,
daj svojih mi darov!

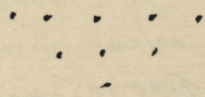
A, prosim, leti še naprej
Čez hribe in doline
~ Ubože moje domovine,
~ Uboštvo naše vse oglej!

Se leti, naglo leti
In pamet glavam vsem zaneti,
Saj čuden te objema ^{svet} svet,
Kot bilbi ognjevit.

A vsa resnico vsem pověj...
Spominjam se v potopu barke,
Karmitne biblijske brodarke —
Od tega je več vešov let:
Kosila v sebi ves je svet.

Povsod povodanj,
Kot bilbi dan že sodanj!
In ladije golob zletí,
Vihar miri se, ne buči;
Že voda upada
In zemlja stara spet bomlada -
Na okno v pari trudni kljun,
Ni moči mu ubrati stran;
Saj kljun mu polca je mladik
Aj, oljčnih rastlók!
Mladike té, té bilke
Mira so bile pač zaanilke
In jare Božje talánilke. -
Golob ti pravi, sveti Lúh,
Ki naglo plavaš s šori vzdub,
Glej, oljka tu mi rase, glej!
S teh oljčnih vej
Mladik naj nekaj tu bi vzel
In krog od tod zletél vesel
Čez hribe in doline
Razprti moje domovine!
Srečo te prosim,
Saj tebe danes sem prejél
In tu te v srci nosim.

Susprejini nehaj tu mladik
 In trosi krog vselitom list,
 Ki je pomladnje čist,
 Podeli vsem miru sadik !
 Naj vos razpor izgine
 Na čast
 In rast
 Razprite moje domovine !

XLVI

Kakó je Božji svet prostran,
 Oj, zdi se mi brezmejen,
 In krasen ta je velikan!
 Moj duh lepote žejen
 In to srcé

in krasú neskončno žejno,
 Ves čar stvarjenja vpija v sé ...
 Kakó mu to je blagodejno!
 A hip le mirne so želje. —
 Vesoljstva kras si vpije duh,
 Ves širni svet srcé to malo; —
 Kaj stvarstvo mu je dalo? —
 Vse zdaj se zdi mu ničén puh,
 Je prázno je srcé!
 Ne, stvarstvo ni brezmejno,
 Brezmejne naše so želje!
 In to srcé

Brezmejno vse krasote žejno,
 Brezmejni ti na nebi
 Naj sili, vspenja naj se k Tebi!
 Naj, če objame stvarstvo vse,
 Želje se mu ne vpočojé —

Prez Tebe miroa pač nebom;
faj, ako vse priměřam Teba,
Neshkončni Stvárnik Ti na nebi
vse, vse je samo — en atom!

• • • • •
• • •
•

XLVII

"Kaj srce silitáko ustváril,
Neskončnosti mi Ti vladar?
Kar si darov mi Ti poparil,
Najlejši ta mi Tvoj je dar.

Pac, kogar hočeš Karnovati,
Čutljivo ustvariš mu srce,
Da v duše dno ga mora žgati,
Najmanjše klo in pa gorje.

Oj, samodržec Ti tam gori,
Tvoj rok je trd, tvoj sklep je krut;
Srce čutljivo to pretvori,
Če ne, zamòri v prsih čut!"

Adraonik pred mano čudotvoren!
> Videč, da boren si tipin,
Hčem biti v bóli ti podporan,
Resiti vseh te bolečin?

In res me vse je rešil teče,
 Izrezal mi srce takoj,
 Srce čuteče, živo, sveže,
 Et tja nekak je vzel mistroj.

Počasno stroj umetni teče,
 Po njem pa mirna, mizla kri;
 Kjer nosi mnog srce čuteče,
 Tak stroj ima nebroj ljudi.

Srce pa prejšnje, občutljivo
 Zaprl sem v mal, stefflen zaboj;
 Se tam kipi, še tam je živo
 Ne loti nič se ga razkroj.

Kri gorke se po njem pretaka,
 Divo naprej sred ožkih mej,
 Prepolna žilica je vsaka
 Kot bila v prsih je poprej.

Ko pa krvi neusahli viiri
 Čo stugi tesni krog teko,
 Srce se kriči in se širi,
 Ko prej ni mirno in ne bo.

Ni v njem ugasnil žar ljubexni,
Zamrla ni nobena strast,
Ni stihnil boj' viharjev jerni,
Se v'iva vsobridkost in slast.

Čo čuti srečnega človeka,
Veselo bije mu naproti,
A če tipina, — sična reka
Poti krvavosolzen pot.

In vanj priroda vsa se vtiska:
Zverge in solnce, dan in noč,
In grom rohneci, ogeaj bliska
Na njem izvaja silno moč.

Tu gledam — pristnožive slake! —
Ptoarjenja bitij broj nestet
Ljudi vse — male in " volike ...
Preč pač to je v malem — svet!

In to srce je moje bilo!
Zatop pa menjal sem ga stroj
Za orgel slednje sem čutilo,
Samó da kupim si pokoj.

25
Dokoj?... da, kakor na grobovih!
Ni boli, ni solza v očeh,
Ne čutim starih zar, ne novih,
Zamrl je jok, - a tudi smeh!

...
Nič več me nikedar ne gane,
Ne mižija, ne ljubezni zar,
Enak si vedno stroj ostane,
Mleg živimi sem mrtva stvar.

...
Ni vreme, vzleta, kopinenja,
Ledna in len je stroja vtip;
Brez blaženstoa sem, brez tujčenja,
Mek živim teo kamnat kip.

...
No v misli te se duh mi vglablja,
Pramu je, kesa ves prevzét,
Ta grenki čut pa mi izvablja
Čez leta prve solze spet...

...
Oprosti, o nebo', oprosti,
Da zoper oflep sem toj misljal,
Saj kaxnovan sem nadzadosti,
Ker zlovet nisem cel ostal.

Utravník neusmilno-dobrotliví,
Ta stroj-srdce - to ni za mé ...
Občutke přešňaje mi oživi,
Za přešňaje vloži mi srdce!

XLVIII.

Grozná nocj sem snival sanje, -
 Da sem umrl
 In grob me temni je pokrál
 In čute vse nekdanje,
 Et ure vdar & visokih lin
 Do groba klatnih globočin
 Ta kipec je prodal
 In grob se stresel je, odprl ...
 In njega vstanem
 In gledam po grobovji znanem:
 ~ Vsi grobi se odpirajo
 Gosté pokopancev vrste
 Se po grobišči zbirajo
 In vzdikuje, ljube solzé
 V kapelico hité
 Ne grem jaz slovaršijo,
 No sam tja v skromno rakstijo,
 Ograjen v mašni plašč
 Ko na životu samorašč ...
 Cerkuvenec stari prihití,
 Ki strepel mi je prejšnje dni:
 "Ne broj vas čaka tu ljudi,

Gospod, hitite,
Rešilno mašo jim berite,
Za nje molite!"

Pristopim, molim,
Noseč hladila ranjkih bôlim,
Če že mogoč jim ni še spas,
Obrnem se: "Gospod Bogz vami,
Ki bivate že v grobnj jami!"
Pordravljâ volti moj jih glas;
A vse molci!
Odriva ni!
Oči pa v mé imájo vprte,
Oči kalne, globokovdite,
Nobeno nič se ne iskri.
Vobleki tišči vsi so ostali.
Ki v grob so znanci jim jo dali.
Ko prej več niso lica črte,
A vendar teh mi mnog je znan,
Ki črsto je bil še prejšnji dan ...
Nadajevati mašo skušam,
Da mir izprosil tem bi dušam.

Čem bliže je povzdigovanje,
 Bolj čiste lice so ko nekdaj,
 Bolj jim oči ožiolga svet,
 Čež polt prozorno pa razlit
 Je rade blagodejen žar ...
 Pač dolga ta je moja masa,
 Ko prej nikdar,
 S očmi mlíč mlíca vpraša:
 "Kakaj vešiteo nam oglašá?"
 A glas mi zvezan je in um,
 Naprej mi móci ni!
 Pa čuj! nek glas kot ure vpat!
 Nastane brum in šum

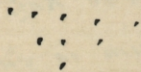
Mrtogških trum:

Ta glas je v grobje bil klicár
 In slednji dere na grobišče,
 Da prôstor svoj poišče.

Kaj znova v linah se glási?
 Mendá ne bije polnoči?!
 Kaj odjamim se, se oživim

:/

Ed groze ves potán, zasopel;
Et v groba dnu se ne mrazim,
Tu v gorki póstolji ležim,
Objemlje vrat me mehkotopel -
Po udih živa tече kri,
Skoz okno solnce se blešči,
Cerkvenec tu, - mašquat klice,
Lažive zdaj, - ne so mrliče.

XLIX

Škrat.

Pa gnil je učerj čedo vaško
 Časti občinski v "valouščak",
 Na pašo pusto, siromaško,
 Kraj drči skalni je enak.

Govedo vrbjetam obira,
 In kak med globljo trave sôp,
 Na pašnik sočni se oxira,
 A prepovedan ji je vstop!

Pastir je star in snén čezmerno,
Paj rano ustaja dan na dan;
A vendar čego čuva verno,
Kar moč se spancu stavi v bran...

Pol spi; — a dečko v beli halji,
K rufčo čepico pokrit,
Pač čedo mu vabeč oddaži,
"Ha, shabel, je ta dečko zrt!"

Zaupil bi moč — zastoj ves trud je,
Bi planil kvistka, — proč je moč,
Glas nem je, mrtvi so mu udje,
Oči zapre mu temna noč...

Ke mrak! Moč zdramise, — kje čeda?
Nikjer sledu, nikjer glasú;
Povsod preišče, vse pregloda,
A sam, oh, mora, sam domu.

Mes poten naš črednik zepozno
 Prisope plah v domačo vas,
 Novico koj razširi grokno
 Njegov še trepečoči glas.

Vsa vas proč od večer je plane,
 In čedo drago gre iskati,
 Ki jo na pašnike reznane
 Je kvabilta poredni skrat!

Ob gorju, glej, se čeda pase,
 Tam travnik čakal je gostov,
 Tam trava gostaj, sočna rase,
 Ne sili čeda nič domov.

Škrat za grmovjem pa je prižgal
 Noseč bel jopič, čepič rus
 Pa v gorod hiti ljudem se režal,
 Ker mu tako je vspol poskus.

Ljudje domov so čedo gnali,
Edini, dragi svoj zaklad;
Bogu pa hvalo so dajali,
Da škrtat ni gnal je nad propad. —

...
A v meni misel se poraja,
Da škrtatelj čede ni odgnal,
Pla sama je, kjer paša slaja,
Docim črednik je speč ležal...

• • • • •
• • •

L

Divna noč!
 Zatonila luč je dneva,
 Zvezd nebroj in luna seva -
 Božjo slavo razodeva,
 Božjo moč.

Ne en dih!
 Ne en list no rati peče,
 Mirno v srebru se leskeče;
 Niblj je stvarstvo sladko speče
 Pôkoj tih...

Čuji, pa v višini
 Divni nakrat razdonojo glasovi -
 To pač skrivnostni zvonovi
 Rajskih solin.

Angoli tam
 Z zvezdami vsemi ubranorvonijo,
 Jasnih svetov harmonijo
 Zavlajajo nam.

Čujem ta glas, -
Vslasti nadzemeljski duša mi plava,
Stvarstvo in stvarnika duh občudava
Moč nju in kras.

..

Vihu svetov
Večni se krog blagohotno okira,
Roke čez meje svetov razprostira
Za blagoslov.

..

Polno srcé
Svete noči razumí harmonijo,
Srčne solné se v očéh mi bliščijo,
V solzah - zvezde.

..

Borni jak stvor
Zlaven sem tu na čarôbni samoti;
Vendar srcá domotôrje se loti:
„Vsplavam naj gor!”

..

Car svetov
 Z migom kniža svetd okrožje,
 Dvigne zemljo, svoje vnančje,
 Čutim vlast že bliže Božje,
 Oib ~~č~~egov.

Božja moč!
 Ko da sem na neba pragi
 Čuti vnemajo me blagi:
 Vsem vam, dragi in nedragi,
 Lahko noč!

LI

(Prijatelju prof. Andreju Kraglju.)

Kajne privadil bi se grobom!
Vsak dan odprò kater se nov,
In kak trpin, v sorodu z Jobom,
Plujine vrne se domov.

Ni redka, gosta prej, je četa,
Ki v njej je mnog bojnik bil čvrst;
Mi-ranjenci za prava sveta,
A druge krije črna prst.

Ti tudi si odplul pred nami
Iz krajev smot, laži, prevár; -
Telo spi mirno v grobni jami,
Duh gori blažen bo vsekar...

Življenje merjeno le kratko
Ti bilo je ko zimski dan, -
Ta dan ni tokel vedno gladko,
Bil manj je topel ko hladan.

A eno solnce je sijalo
 Ti v kiti temni predvečer,
 Ti luč, gorkoto je dajalo,
 Nesmrtno solnce to - Homer!

Pluteč že noč to del vseb delo
 Plovenil spošno si, moj drug,
 A jedva nam podal si celo,
 Od nas si šel - ne brez zaslug.

Ti rano si odšel pred nami,
 Prej gost, bolj redok naš je broj -
 V deželo solčno nad kvergami
 Nas vabiš, kličeš za soboj.

Kaj torej plašil bi se smrti?
 Naj ta odpre nam svet ves nov;
 Skoz grob odprti, spet zaprti
 Se v carstvu združimo duhov!

LII

Kakó si prej krasil dobroavo,
 Ti tesni stan - kdaj trden hrast,
 V nebo' meseč kosato glavo,
 Na moč ponosen in na rast!

...

Poslušal tam si glasno potje
 Veselih tičkov dan na dan,
 Dajal si varno jim zavetje,
 Ko tulil je vihar grozan.

...

In potnik za vročine hude
 Je s ceste krenil mnogokrat
 In sile nove v trudne ude
 Mu sence tvoje vtil je hlad.

...

Kobá te rosa je kropila,
 Groz solnega Božjega te var,
 A vila i neviht je sila,
 Kadet te mnog je groma vdar.

...

A ni vihar to mogel streti,
 Stal neupognjen si junak,
 Le rasla tvoja moč je z leti,
 Bil lepsi, višji dan si vsak.

Prisöl ti pa nad korenike
 Z ostro sekivo je tesar
 Kdaj konec je moči in ditke,
 Kolen ne bodeš več ničdar

Kdaj mrtev si! — No, mrtev neši!
 Življenje višje kdaj živiš
 Kot žival si ga v hladnem lesi,
 Živiš in žitje nam deliš.

Glej, krasno vavišeno usodo
 Prisodil ti neba je car, —
 Le v čast in srečo, ne v neugodo,
 Podrl te v gorodu je dvor.

Res gol si, suh, povsem ofleščen,
 Tesan in nizek kdaj si stan;
 Na kraj pa svet si kdaj nameščen,
 Iskan boš tu in spoštovan.

Tu tiha zdaj si spovednica,
Kot mala rdiš se staračnica,
Zavetnica si ti v publica,
Mirilka in tolarčnica.

Na te tu xrom in znova veje
Duhá na tebi re-otó,
In vse krog tebe je živjeje,
Kot je v dobravi prej biló.

Premnog popotnik k tebi roma,
Ki pót ga utrudil je in boj,
Pod stroho nirko tega doma
Hladila najde sre nebroj.

Tam čul si trest in čul grmenje,
Tu grom pa slisiš med ljudmi,
Zverí tam slisal si zjovenje,
Divjanje čuješ tu strasti.

Pa če xvojad tu dušna zjove,
Če sre razsaja divja piš, -
Duševne ti miriš gromove,
In sre xvojad, strasti, krotis.

Sto pesmo v duši, tod odslovljen
Ldaj dvomov prost in frind in amot,
Pepetnič čist, lohan, prenovljen,
Hvel nadaljno meri pot.

Haraj, o hrast, si v gozd ne želi,
Tu vsem nam pribežišče stój,
Tolaxbo, mir nam, srečo deli,
S tem verno vsi nálog svoj!

In srca te slavila bodo
In blagoslavljala vsekdar!
Ti hrano, vavišeno usodo
Oslóčil ti nebá je car. —

LIII

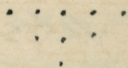
Ko peva večina mati bila,
 Ko ti bi oče bil mi sam,
Precist brez zemeljske primesi
 Pač bil bi, dobro, dobro znam.

Lato pa mnogo vzel si ilita,
 Keta se vstvarjal je Adam -
 "Živ bodi kip!" duhov obilo
 Najblaznjih v mislih še imam.

Vi angeli! zdaj peč zažgite,
 Naj il se večisti, se strdi;
 Kurite dobro in srbite,
 Da il čist pride iz peči.

Med il pa belo kakor srebro
 V varbeljeno vložite peč
 So Evino čutljivo rebro,
 Naj združi ogenj ju plamtec!

In ven prišel sem iz plamena
Kapel močá in pol žene:
"Adamova je močká glava,
Od Eve mehko pa srce!"

LIV

Nespolečen otrok je v ribeli,
 sladko se nasmihaje, spal;
 Krilatec Božji v halji beli
 pri ribki kočuvaj je stal.

Prigore satan, duh iudajski,
 Na ribke levo stopi stran;
 Todi, odganja duh ga rajski,
 Odganja ga, pa oh, xaman!

" Moj mora biti ta-in bode,
 Ke xmani ga vabljivi svet!"
 " Nikdar! Občuvam ga nergode,
 Za rajle ta je čisti svet!"

Dé in xleti od ribke sne,
 A v drugom vrne se xčas,
 Ta nežno k detetu se sklone
 In dahne v cvetni mu obraz.

Spí dete ticho... dub stvoří
Pa k nebu plava prost okoví;
Med bratci v Božjem tam naroží
Žbudi kot angelček se nov. —

.
.
.
.

LV

Povest o čaróvnicah pravi:
 Žarbancén jim bil je obráz,
 Razmršena griva na glavi,
 Gidé, - a oblastne táčäs.

...
 Na metli v oblak se splele,
 Tá bil je njih silni prestól,
 Tam kovalé gromov so strele
 In točo so vsipale dol.

...
 Ko v meglah so v steih mladine
 Povzročale vikre grozné,
 In kuhale leine rastline
 Mamecè glavó in vsé.

...
 Kdor takih léčil se je služil,
 Brez uma okrog je divjal,
 S čaróvnicami se je družil.
 In sam je čarovnik postal.

Zato pa razgite grmade,
Zgoré naj čarovnice té!
Kaj vidim? Čarovnice mlade
In starih se stokrat rodé.

...
A bolj so te mlade opasne
Kó stare čarovnice kdaj -
Kó Vile pogorske so krasne
Ogrnjeno v bajni sijaj.

...
Njih bliski-óci so kareče,
A gromu ni sličén njih glas,
Nó njih je vse sladkovabeče:
Lasje in njih lice in stas.

...
Pijačo varijo omamno,
Ker lekov poznajo nebrej
In mnoge vribljó skor nevedramno
Točče jim ljubexni napój.

...
S tem lekom že mnogemu glavo
Zavile v oblak so tomán,
Da pamet izgubil je zdravo
In svojih poznal ni možgan.

"V plamen i čarovnice mlade!"
 Čemu ta potratni požar?
 Saj same so žive, grmade,
 Njih ogenj je xgoči njih čar!

...
 Sto toren plamen iz njih šviga,
 Iz src? Bolj iz iskrih očí,
 Nje same le redkoma vžiga,
 Ta ogenj nevaren njim ni!

...
 Po drugih le šviga in liže
 Oči in pa srca njih kar,
 Varuj njih opasne se bliže,
 In vpe ne zaupaj nikar!

...
 Če svēta pa slusāti nečeš,
 Krog njih se ko vŕšča vrtiš,
 Getovo se v živo opēčeš,
 Če v ognju celó ne xgoriš. —

.

LVI

Ko pesništva Vela priplavana nad mé,
 Krasoto, jaz nje občudujem strmé,
 Lepoti pokemeljki vsej odmirjém,
 Zaprem si oči, jih na znotraj uprem
 In néba ne vidim, ne vidim zemlje:

Ko v temen rastór

Zavito nébo je tam gor,

A v glavi so nov mi odpira obróv,

In zverde, pri xročih óčeh mi temné

Krasno pri zaprtih mi vdaj zabliscé:

Pri xverdici zverda mi miga, —

A kdo jih prižiga?

Luc' večna — srce!

Kako se množé!

Se svojega jaz pa néba,

Z obkorja srca in duhá

Najlepše vam zverde izbiram;

A žalosten ná nje sodaj se oxiram:

Kje kras je njih prejšnji in čar?

Zverde-li so moje to mar?

Pač so!... a najlepše zverde,

Čó taknejo jih se človeške roké,

Svetlobe, krasote nad pob izgubé!

...

LVII

Mar res je tu konec življenja?
Ne, tukaj življenje se lese začneja!

In tukaj ni grob,

In tukaj ni bil naš pokop;

Ne truga,

Žibelkato naša je druga:

Zaxiblje v tej xibki nas Bog,
da xabimo dneve topljenja,

Težav in nadlog.

Oj truge so nam le xibelke miru,
Žibelke vstajenja!

Odmrli svetú

Spočijmo se hipov nekoliko tu;

Na dan prebujenja

Pa srečni vzletimo v narocje Boga!

• • • • •
• • • • •
•

I. VIII

~ Umreti? Ne! Lešë živeti,
Šo treba kropskih mož na sveti!
Bož milijardno moč mi daj,
Nad zemljo vsodvajaj naj vstajem,
Naj hipov nekaj brez sredsem; -
~ A vi mi vranca osedlajte,
Vsesveten moč mi v roko dajte
Da vseomorilen zamahljaj,
Da se nad svetom podlim spavem.
Ljudem vsem boži vrat le en,
(Kot želol tist je rimski car,) -
Da maščevaloc ta jeklen
Vla onga sam odseče vdar! ...
A ne! ~~o~~ ej bože moj, nikar
Ne spolni grôzne mi želje;
A ne odreci prôšnje te:
Vsem eno blago daj stô!

•
•
•
•
•

LIX

Pač videl svetla sem brez števila,
 Kresnic ivanskih in pa vešč;
 Krasno je vsaka se svetila -
 Soditi pa sem bil nevesč.

Svetloboslednjo jaz sem ljubil,
 Svetlobo dne, mraku, noči, -
 Zaslepljen skoro vid sem zgubil,
 A kdoga učasi ne zgubi?

Kdaj vid se vrača, ž njim spoznanje;
 Kresnice, vešče, - kaj ve, kaj?
 In zvezde, ljubljenske nekdanje?
 Solnc pravih gledam zdaj sijaj!

(zvezde) ...
 V svetle se v noči,
 Zažge in pa ugasi vas noč;
 Noč & zorom jasni dan napoči,
 V ljub svetloboste in moč.

In vo kresnice? Žar imate
Iz isker navihle kresov,
In mnogemu se zdite klste,
A z onih niste ve svetov.

...

In vsece ve plamenojevcce,
Ve vabite ljudi v tolmun,
In zvabite pac vanj neverocce,
A vsel vam je v biralec strun.

...

Kresnice, vsece in zvezdice,
Vas zar vablju je, a minlju,
Mamlju pac za oci zenice,
A duši malo tolačljju.

...

Dve solnci zve oko zavreto,
Ki mi ne vgasneta nikdar:
Resnice solnce - pismo sveto,
A drugo - poezije car ...

.....

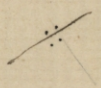
LX

Liro vidim, ktera seza
 Iz pekla skozi svet v nebo, -
 Med tem trajim tesna zveza,
 Čudom gledam čudo to.

...
 Strune so ji solnčni traki,
 Dol spod neba padajoč,
 Vmes ob struni liže usaki
 Kar iz pekla švigajoč.

...
 Devna struna divno peva,
 - Aj, iz nje odmeva raj! -
 Strastna je, pošastna leva:
 Kletev jok je nje breknjaj.

...
 Prednja pa odté je zemlje,
 Bije v njo ves zemski dol;
 Pesmi svojeto kajomlje
 K neba pol in v pekla pol.

Ho vse tri pa oglašé se,
Sprej vesoljstva x njih doni;
Duhslasti se, groze tresé,
Ali harmonije-ni.

...
Svet, nebo' in pekel sveta
Na prečudne strune lé -
Oj' ti' lira, oj' ti' lira,
Ti' človeško si srce!

.....
.....
.....

LXI

Sem dol na to puščo me On je zabrusil,
 Ki moč nerazrušno ima;
 Tu muke sem čutil pekla in sveta -
 In slasti, neba?

Ne, tega nič nisem okusil!...

Dovolj je gorja!

~ Usodi sovražni jaz moram uteci
 In zemeljska tufaj nebesa doseči,
 Naj romam, če treba, do konca sveta.
 Le naglo v deželo, kjer severni sneg
 Brez praha, brez peg
 Netaknjen od vekov leži; -
 A bôli ves bod mi in sneg ne shladi.

~ Usoda vodi me v kraj drug,
 Na topli dol jug.

Glej, oljke, oranže, citrone
 Krajine otravajo one;
 Le kakšen ta kraj pa njihov je kamé:
 Lè bolj med to srečo me rane steli.
 ~ Koz rajta tujinu se besni reže...

Tu libanske cedre, tu palme
Ponosno divjajejo čalme;
A gale so sence, ne stcu hladú..
Vseh zvezd na obronji blestel mi je xar,
Vse zemlje deklét ogledaval som čar;
Tuduši mi to ni razgnalo mraku
Ni záme je sreče, nikjer ni mirú!
Prignal me brekup je do zemeljskih mej,
Naraj več ne maram, ne morem naprej..
Na sivo pečino som tu pritován
Kot nov Prometej:

Nad mano kragulji, hrog mene pa besi
Ključje me pri živem tolesi,

Mesarije noč me in dan,
čt' šteti mogoče več ran.

Ves pekel in svet me jotal,
Pod mukami temi som smrtno se utudil,
Na tla sem se agrudil,

A nisem — umrl!

Stoletja tu vical,

— Hip drugim se xdi! —

Rešitelja klical,

Rešitelja ni ...

Pihaja!

Svetal je, — pačta je iz raja;

Lubeken iz njega gori

In róko podporno, mučencu, mi daja
 življenje buči mi, krepiča mi moči.
 Skoz jasni oblók
 Me nose navzgor, -
 Tu rajski že klati je dvor!
 Smehljaje mi ofence malo odpre,
 Nebeško divoto vse duh mi zavre...
 Ni moglo ubiti svetá me gorje,
 Prenosel ga duh je, prebilo srcé,
 Ne pikol, ne svet me ni stal; -
 En hipce sgmó pa v nebesa sem url
 In blaženstva bodem umrl!
 Bil srečen en hip sem, - dovolj li to ni?
 Mar bitje tam goli nesrečno
 Naj blaženstvo toliko vživata večno?
 Če vse je gorje pretrpelo svetá,
 Lanj prévec en žarek, en hip je neba!

LXII

Vesoljstva kaos velikansk -
Nemirno vrenje in kipenje
Ju hrup in rum in blisk, gomeče,
Vrvèč, metèč neznanšk!

A kaos stvarstva je zametek,
Osnetek, ôtek in - kvišetek.
Neskladna, nedoumna zmes!

Vnjej vse podobno v peči tudi,
No, vliti xvon xvonâr se trudi:
Kari, xèkli, urvi ta zmes, -
Vnjej svet, nebó in pehla bes
In - človek tudi! ...

Zmes čista, .. tih vrenja hrup,
Le naglo zmes to vse v kalup!
V kalup? V kalupov milijone
Nikdó ne xlije zmesi one.

A On?

Čemu kalupi mu so bron?

" Najbode luč! " - namigne
In vsata zmes nabrat se dvigne,

Oživljena v vesoljstvo živigne ...

In, glej, brez vlivanja neštete oblik,
Pri sličnosti vsej mirijade razlik!

Šest dni iz sproščene zmesi

Got istre ogromne o kresi

Kipovi orjaški v vesoljstvo leté -

~Kako se nebeško žaré!

Tu solnce se gneva, tu nočne zvezde,

Nešteti, nestončni obkroja svetovi

Sakrat zablščé...

In tčki za let se že godni žvale,

In grmi sadé se indreje, cvetové

In ribice plavajo v reke, v morjé

In druge vse zemlje stvarí

Ta zmes neravestno-ravestno rodi,

Got On ji velí!

~Ami?

Vobražena vsa že prvotna je zmes,

~Ka nas pa ljudi

Mar res

Več nimaš Ti nič kipotvorne snovi?

Mar vedno nevidni duhovi

Kaj plavamo tu med svetovi?

~Pač nekaj, - pa malo! -

Prvotno je rude se zgorikov ostalo,

Na zgorkih še nekaj seisker zari,
To ^{um} ~~pa~~ nadbožanski ^{vašbo, semi} ~~se uam~~ "kedi"! ~~!~~
In zgerkov teh konec pa šestlega dneva
ponosno skočila Adam sta in Eva...
No! njih "ponižni" otroci smo mi,
Ki misel nam "skromna" močgane viti,
Da krona smo stvarstva kraljeva!

.
.
.

L. XIII

Bil v rajsem, duh med duhovi,
 Med zadnjimi najzadnji duh;
 Pa vendar angelški glasovi
 V meni bili so na sluh.

Vse Herubinov spev pretresa,
 In gel in strun jim rajsko vroč;
 Zamahnjena so vsa nebesa
 Tisoko pesem to čujejo.

Jaz tudi petje to poslušam -
 Kake božanstveno doni!
 In tiho v njihimi peti skušam
 Ko tič, ki petja vse še ni.

"Seznam"! - in tu, glej, klata lisa!
 Med angelov se vrinem zbor; -
 Ko pesem najkrasnejšo ubira,
 Krepko v njihov udarim for.

Omolkne petje kerubinov,
Osvačen je nebes sijaj-
" Kdo takih tu se drzne činov?
Oholič pokori se naj!"

...
Iz neba ven me angel vrže,
Mo vrokah liro še držim;
Z nje strune koščček se odtrže,
In z njim na zemljo priletim.

...
Pod slamnato sem padel streho
Prej srečen in ves blažen duh;
Spev rajski sfrunil sem v progreho,
Zdaj pokorim se za napuh.

...
A tudi tu mi je v spomini
Nebeški kerubinov spev, -
Polaxi tu me v solz dolini,
Čeprav odmeva le odmev.

...
Na liro svojo koščček strune,
Iz neba vzete, sem pripel;
Mi rajskih več! Kdo poleg une
Pa druge strune bom si vzél?

...

/

Le kočček strune od neba je,
 Vse druge so od zemlje te,
 In ona sibeš glas le daj,
 Čt' te krepkeje mi doné.

Saj rad iz rajskega le vira
 Najemal pesmi bi vsekdar;
 A mešana je moja lira,
 Kot moč je, vbiram jo strunár.

Čemu pa tuji bi se mūčil?
 Kot znajo, strune naj pejo!
 Če gori nisem se izučil,
 Kdo tukaj me naučil bo?!

LXIV

Li glava mi rakev je, ali je panj?

Kaj notri šumi,

Kaj notri brenči?

Na dan,

Ti rojec če svetu nexnan!

Če glava je rakev, pa v nji so grobovi!

V grobov duhovi

Na sodnji li silijo dan?

Če panj je, — iz njega čebele

Zleteti želijo vesele:

Pedaj saj ves svet

En sam le je cvet!

A glava ni kresta, čebelni ni panj

Ne kresta vsakdanja in panj ne vsakdanj...

Kaj neki pa vendar bota? —

© Kronosu ve še med nami kedó:

Bolela nekdaj ga je glava budó,

Od bóli lobanja mu počí

V nje pa ven vfoči

Ponosna mu hčérica *Παχάλας Αδύνη*,
Bliščec^{va} v duhá se orožji.

Ni ustvarilo nikdar nebó
Divotne tafó

~~Ne~~ deklice in pa ne žene
In niti podobne tej hčERICI božji
In pa je ne ustvari nobene

To křona je stvarstva za Křona biló.

...

Kot oca božanstev prada^vne jedni,
K exnosno me glava boli,
In v njej mi ko v panji šumi -
Kaj tam segodi?

Aj, kaj se zgodilo je? mar se mi sanja?
Odprla se, glej je nad čelom lobanja -
In kaj iz kipečih možgan
Kaj jasni zletelo je fan?

Nitakor božanstvena *Παχάλας Αδύνη*,
Predsmrtnic^{te} le polmrtve rojéne!

.
.
.
.
.

II

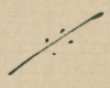
Pogrebnice.

I.

Lires sem že umrl,
 Oči na vek zaprl?
 Ali morda to le spanje?
 Či v spanji razne bodo sanje.
 Tu notri v mirni "trugi"
 Enaki spim ko drugi, -
 Le pokriva njen
 Drugačen je - steklen,
 Ker menim, da le spim
 In spet se prebudim; -
 Tedaj skor steklo môtril svet
 Mrtvaški bom odet,
 In prej, ko denejo me v grob,
 N me je bom gledal svoj pokop!...

II

In res ljudje, meneč,
 Da mrtev sem, ne spoč,
 Me hodijo kropit -
 In morda volze lit?
 Na mixi mala tam posoda,
 V njej blagoslovljena je voda;
 Či v vodi oljčna veja s "triba",

Za žnjo kropó
Me truma zdaj gosté, -
Jaz pa ležim brez giba;
A moj pogled je spet odprt
Le spal sem, ni me vrata smrt.
Oko obrnem krog in krog
In xnan kropilec mi je mnog;
Kikjer pa ne opaxim bóli.
Nikdo' za mé ne moli! -

III

Qua dni že menda xpet spim,
A spet se prebudim, -
Kaj to je? Nekó petje
Zveni v tihotno mi zavetje, -
Kaj na uho mi bije?
"Oj blagor mu, ki se spočije,
Ki v tihí zemlji v bogu spi!"
Prebravno, bravo, pevcí vi,
Prisél mojčas pa zdaj se ni!
Jaz pol vem to ne le enkrat,
Po v krti, je poslušam rad;
A pevcí so xvršili,
Kakó so xadovoljni biti!
Xvršivši, čul sem, to so doli:
"Kakó lepó smo mu xapeli!"

IV.

Na vozurčje je kresta,
 Za njim pa spremljevalcev vrsta
 "Koraka za menoj.
 "Že v cèrkvi! Svet, zdaj Bog s teboj!
 Čuj! "Libera": v obilosti
 "Btmi me svoje milosti!"
 "Konjičkov par pa nestropljivo
 S kopiti grebe, streva grivo -
 Obi ogrnjena sta v žalost.
 O ljudstva ti budalost!
 Enako je s prijateljji,
 Po meni žalovateljji,
 Pogroba spremljevatelji, -
 Pogroba? Že od cèrkve proč
 Mokterji, glej, domov hité
 Ž obleko črno žalujó; -
 "A kje srcé,
 Kje so prijateljjske solzé? -
 Naprej gor na grobove!
 "Slovenske dol trakové!"
 Ukaz županstva se glasi...

In, kar županstvo ji veli,
To straha mestna koj zveši,
Za delo to je čvrsta:
Dropana je kista!
Naprej, naprej
Se voz pomice
Tja med milice,
Kjer bo ločitev za vselej ...
Že voz je zunaj mesta;
Prijatli skoro vsi naraj
Jo krenejo sedaj
Doje se grobnih mej -
Kivljanje spet jih pelje cesta. --

V.

Na grobih smo sedaj,
Prijatli vsi hité naraj,
Pogrebci tu stojé edini,
Da izročé me grobni tmini.
Že spuščajo me dol,
Kjer neha slednja žal in bol,
Že spuščajo me v globočino,
Podočó mojo domovino;
Et vtrže se jim oči,
Kastonj si čakal, črv!

In sklink! pokrov razbit!
 In jaz docela se vzbudim,
 In spet živim
 In krsto vso odprem,
 Da gledam znova solčni svet,
 Se kvišku vspnem;
 Saj tema grobne jame
 Ni zdaj še zame.

Pogrebci - ohamneli! Kipi! -
 Me živega videč,
 V noč xro strmč;
 In jaz pa v hipi
 Obleko mašno proč ...
 In mašno svajco in plašč mašni
 Na grobu tu pustim
 Ko znamenje vstajenja
 In novega življenja.
 In znad grobov bežim
 Po cesti prašni
 Ko breztelesen duh.

Hitim, letim ...
 Če bijo mi na sluh
 Gluščeci mestni krum in šum
 Če xrem vrvenje mestnih 'trum ...
 Kam zdaj? Gor koni pač dvorani,
 Kjer so prijatelji moji zbrani

In meni pijejo v proslavje,
A sebi pa na xdrauji. --
Overi odprém,
Na pragu pa ostanem
In se ne ganem -
Le krog po anancih se ozriem ..
In onitudi mone vtro
In strepecó .
Že nosli čaše so do ust;
Ar daj čestjim jim ob čest
Groznó šklepocé -
In čaše polne, se penecé,
Vsi hkratu odložé
In iz gostilne odberé.
Ostal sem sam!
Pinešti si krepčala dam:
Dva dneva nisem jedel, pil -
Kaj gladen, kaj bi ne bil?
Požir strastan, gričljaj slastán!
Prenovljen ves in okrepčan
Prav ko krilat hitim domov
U beglec & žalostnih grobov. —

VI

Doma! "Kajdel opravogrobno,
 Mrtvaške čevlečije, talar! -
 To zdaj ni več za te spodobno,
 Ko spet si živa stvar.
 Drugačna vse obleka
 Bre za živečega cloveka"!
 In haljo grobno slokel sem,
 In prejšnje vse oblekel sem ...
 Če pada temni mrak,
 Kam trenem naj korak?
 Tja, kjer se znanci xbirajo
 In smečnice razdirajo.
 Če sredi veže
 Nabavim si pijace sveže
 In nesem jo v sobano sam,
 Pred nje pa ž njo se okrepicam,
 Da znanci se ne vstrašijo,
 Ko prej se ne preplasijo -
 In kstranskisodem mixi,
 Toda prijatelom blizi ...
 Na mi poglede mečejo,
 In med seboj šopečejo!
 "To on je! Če neham bolj suh,
 Pa je in pije, pač ni duh!
 Li ti si res?" , Da, jaž,
 In rad bi stopil spet med vas"!
 In stoli se razmičejo
 In v družbo me pokličejo.

Kako so me veselili
Med sé vsprejeli!
"Kako je bilo, nam povej!"
Povem — in spet smosi ko prej —
In s časami in z voči
Vsa družba z mano trči ...

VII.

Kodan pa bode ros napočil,
Oatu na veke bom raspál
In truplo zemlji tej iaročil,
Sodniku dušo pa oddal
In tam pred sednjim stolom stal
"Ves trepečoč
Karadi zmot,
Ki skoz življenja pot
Sprenjale, oh, so me nekóč,
Stal bodem tam pač trepečoč,
A tudi trdno upajoč,
Da tam ne bom propal:
Če Bog kaj xlih mi del je vpisal,
Pa j z dobrimi sem jih izbrisal! —
A vam prijateljdom — z višav
Veslál bom mnog istren porzav
Proseč: ojduse plemenite,
Stihár za mano ne solžite,
Čt blag spomin mi ohranite!

• • • • •
• • • • •
• • • • •

III

Posmrtnice.